

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Dvignimo likvidnost našega zadružništva

V »Zemljoradniški zadrugi«, glasilu glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug v Beogradu, je g. M. Sarković priobčil podatke o stanju zadružništva naše države. Članekar z zadovoljstvom ugotavlja, da zadružni pokret kljub silni gospodarski krizi v Jugoslaviji ne zaostaja, temveč celo napreduje, in to v času, ko druge gospodarske organizacije usihajo. Od začetka gospodarske krize v letu 1929 je pričelo zadružništvo stalno napredovati. Naš kmet je začutil potrebo po zadružni organizaciji in jo je zato začel podpirati.

Po podatkih Glavne zadrugne zveze je bilo na koncu leta 1931 — statistike za leto 1932 Glavna zveza še ni sestavila — v Jugoslaviji 88 vrst zadrug. Število zadrug je znašalo 5961; pri tem niso vštete zadrugi, osnovane na podlagi zakona o kmetijskem kreditu. V 5045 zadrugah je bil organiziran 747.431 zadrugar. Ako računamo, da vsak zadrugar predstavlja povprečno 4-člansko družino, potem pridemo do zaključka, da vse zadružne organizacije v naši državi branijo koristi treh milijonov ljudi. Toda tej kmetski vojski je treba prišteti še zbornice, ki jih vodi 216 drugih zadrug, ki niso poslale podatkov o stanju članstva Glavni zadrugi zvezi, in vojska naraste tako za četrtilijona novih vojakov, ki vihtijo v svojih žuljavih rokah motiko in koso. Zajela je že skoraj četrtina vsega prebivalstva v Jugoslaviji. Skupna bilanca zadrug, organiziranih v 20 poslovnih in revizijskih zvezah znaša 715.542.000.61 Din in 18 zvez izkazuje za leto 1931 5.707.993 Din prebitka; štirj zadrugne zveze, ki niso organizirane v Glavni zadrugi zvezi, so imele skupno bilanco 66.232.113.16 Din s prebitkom 316.435.77 Din. Bilanca vseh omenjenih zvez, oziroma v njih organiziranih zadrug skupno z njimi je znašala 771.714.120.07 Din s prebitkom 6.024.399.11 Din.

Če je okoli ena četrtina našega prebivalstva navezala svoje gospodarstvo na zadružništvo, potem je jasno, da bi bila povsem zgrešena gospodarska politika, ki bi hotela iti mimo gospodarske sile, ki je združena v naših zadružnih organizacijah, toliko bolj pa politika, ki bi hotela s kakršnimkoli eksperimenti, gospodarsko naivnim ali z določenimi smotri, to silo rušiti. V zadnjem času ni več slišati o poskusih, ki naj bi našemu zadružništvu dali določeno barvo in ga vodili po svojih paragrafih od zgoraj navzdol, kakor da bi se dalo zaupanje narekovati. Saj je že stara stvar, da se je lahko združništvo tako razvilo prav radi tega, ker je imel kmet v domače posojilnice in nabavljalne zadruge zaupanje, ki je slonelo na možnosti neposrednega kmetovega nadzorstva nad zadrugo in nad ljudmi, ki so jo imeli v rokah, kakor tudi na skupnosti stanovskih interesov kmeta samega in zadružnih upraviteljev. Kakor hitro bi se hotela zajeti v zadružništvo frakcija in ga celo postaviti na negospodarsko uniformirano podlago, bi zginito kmetovo zaupanje in z zaupanjem tudi denar iz zadrug.

Mussolini ima za sabo prav zanimivo preizkušnjo. Pofašistiti je hotel zadružništvo in ga s tem spraviti v direktno politično službo. Pofašistil ga ni, pač pa ga je uničil. Njegovi komisariji so ugonobili že lepo razvite zadruge popularov in republikancev ter socialistov, ki po svojem ustroju še niso dosegle čiste zadružne misli in so z Luzzattijem držale še bančni sistem, a so sprčo ostre individualistične usmerjenosti italijanskega duha mnogo storile za okrepitev stanovske solidarnosti in za gospodarski napredek malega človeka. Ljudstvo ni zaupalo svojega denarja fašističnim komisarijem in ti so se morali pač zadovoljiti z vlogo dobro plačanih likvidatorjev, ki seveda ni mogla trajati tako dolgo, kakor bi bili oni želeli. Prav Italija nam je dala lep zgled, kako zavlada kapital neomejeno v deželi v trenutku, ko je zadružništvo zrušila politika po nerodnosti. Kljub korporacijskemu sistemu, ki naj bi imel namen, da reši nekatere stanove iz okov drugih, premočnejših in močnejših, je ostal kapital gospodar nad malim človekom. Razdejanje, ki je nastalo radi ugonobitve zadružnih organizacij, se posebno vidi v Južni Italiji, kjer je do danes še živel tip malega samostojnega posestnika, kjer pa je kmet pod novim režimom postal pravi suženj velebanke. Mussolinijev »agrarni kredit« mu prav nič ni mogel pomagati, ker lahko pride do njega edino s posredovanjem velebanke — in to posredovanje je drago! — in ne po kmetskih posojilnicah, ki so kmetu najbližje.

Ce zadružništvo v kateri državi zasluži posebno skrb in podporo, jo gotovo zasluži v naši Jugoslaviji je uboga in kapitalu in mora prav radi tega puščati tujo svojo industrijo. Tuji so tisti, ki izkoriščajo naša naravna bogastva in če hočemo zgraditi n. pr. navaden most, potem že moramo dlati tuje v deželo. Krepko podprto zadružništvo bi lahko postalo tista žila, po kateri bi se pretakal denar našega malega človeka v večje denarne zavode in tudi direktno v velika zadružna podjetja, ki bi naše naravne zaklade predelovali v industrijske izdelke. Slovenija se je posebno v povojnih letih z vso silo zalepela v tej smeri, popravila je že tudi nekaj napak, ki so bile pri mladih in sprčo neurejenih povojnih razmer skoraj neizogibne, ko ji je denarna stiska nenadoma prerezala peruti.

Kdor ima še kako paro, jo tišči v žepu, mesto da bi jo nesel v posojilnico, da bi z njo lahko plačal davek drugi, ki mu sicer grozi rubežen, a upa, da mu bo pozneje to paro vrgla žetev ali trgatve.

Dunajski vremenska napoved: Menjajoče se, večinoma znatna oblačnost, od časa do časa dež, morda tudi nevihte.

Zmaga nizozemskih katoličanov

Država prizna monopol staršev pri vzgoji otrok

Po 300 letih čakanja in trpljenja

Wilhelmina, nizozemska kraljica

Od našega dopisnika R. M. smo prejeli

Pariz, 13. avgusta 1933.

Brez vsakega uvoda, brez vsakega komentarja Vam pošiljam sledeče vrste, ki sem jih našel v »Petit Democrate« in ki pripovedujejo v skromnih besedah, kaj je napravila Nizozemska v pogledu svobode šolskega pouka:

Protestanti dajo katoličanom svobodne zasebne šole

»Nizozemska« je dvetretjinsko protestantska dežela in samo ena tretjina prebivalstva je katoliška. Skozi dolga tri stoletja so katoličani stali ob strani in prenašali raznovrstna zapostavljanja in poniževanja. Toda tudi teh 300 let je šlo mimo in ravno pred 13 leti, dne 7. oktobra 1920 je nizozemski senat zaključil to nečastno razdobje v zgodovini Nizozemske z zakonom, ki bo veljal med vsemi kulturnimi narodi kot eden najbolj

častnih spomenikov postavljenih svetemu načelu svobode. Takrat je namreč nizozemski senat domala z vsemi glasovi sklenil, da bodo državne in zasebne šole v pogledu državne podpore popolnoma enake. Do leta 1920 je nizozemska politika smatrala čisto v Napoleonovem duhu, da spada vprašanje šolstva in vzgoje otrok izključno v področje države. Senat je z omenjenim zakonom prekinil s to zgodovinsko zmoto in postavil pravice staršev nad pravice države. Odslej imajo starši pravico, izključno pravico, da izberejo za svoje otroke ono šolo, ki se jim dopade. Država nima pravice posegati v ta osnovna prava očeta in matere. Še več, država ima dolžnost, da svečano odobri sklep staršev s tem, da prevzame vsa denarna bremena, ki bi iz tega izvirala. Zasebna šola ne sme biti bolj obremenjena kakor državna šola. Država je napram enim in drugim enako dobro razpoložena.

Država podpira vse enako: državne in zasebne

»Odslej dobivajo zasebne šole — ki so po veliki večini katoliške — iste državne podpore,

„Država je zaupala državljanom a državljanji so ji vrnili zvestobo“

»Pod tako liberalno zakonodajo se zasebno šolstvo sijajno razvija, izpopolnjuje z laboratoriji in tehničnimi pripomočki ter uvaja nove zanimive pedagoške poskuse. Od 244.544 učencev, ki so jih štele zasebne osnovne šole leta 1920, je njihovo število naraslo v desetih letih na 340.000 in presega danes že 400.000 učencev. Med zasebnimi in državnimi učitelji ter profesorji vlada najboljša soglasje, vršijo se skupni sestanki, kjer se prečebitirajo v prijateljskem duhu vsa strokovna vprašanja in se postavljajo skupne smernice za pouk in za vzgojo.«

kot jih uživajo državne šole. Učiteljsko osebje na zasebnih šolah je plačano iz državne blagajne po istem ključu kot državno učiteljsko. Vzdrževanje šolskih poslopij, vse druge potrebščine pa morajo oskrbeti občine, ne glede na to, da je šola zasebna ali državna. Občine morajo celo povrniti vse stroške, ki so nastali pri ustanavljanju zasebnih šol. Za ustanovitev nove zasebne šole je potrebnih samo 40 podpisov od staršev, ki želijo šolati svoje otroke v zasebni šoli, in že sta država, oziroma občina tukaj, ki nemudoma ustrežeta želji teh staršev.

Krona: Katoliška univerza

»Isto velja za vse zasebne srednje šole, le da ustanovitvene stroške država povrne le do 80% zneska. Ta proces osvoboditve šolstva in vzgoje otrok je dobil svojo častno krono z ustanovitvijo zasebne katoliške univerze v Nimvegen, ki šteje danes že več sto akademikov porazdeljenih po treh fakultetah (bogoslovje, pravo, filozofija). Univerzo vzdržuje država in mestna uprava Nimvegen ji je odobrila 500.000 florinov (nad 100 milijonov Din) podpore.«

»Katoličani, ki so se prejšnja stoletja umaknili iz politike in se posvetili večinoma le trgovini, so pod vplivom šolske svobode zapustili dosedanje rezervo in se pridno učijo državnih ved in predmetov političnega značaja ter se pripravljajo, da se uvrstijo med konstruktivne politike svoje domovine. Že do sedaj so se nekateri povzpeli na najvišja mesta državne uprave. Država ima od tega le največjo korist. Zaupala je svojim državljanom in državljanji so ji to zaupanje plačali z zvestobo.« Ali ni to ena največjih zmag svobode nad državnim monopoliziranjem umskega življenja?

De Valera - gospodar Irske: „Mi smo katoliški narod, ki ljubi mir in pravico“

Pariz, 16. avgusta. (a). Predsednik svobodne irske države de Valera je dal posebnemu poročevalcu pariškega »Journala« izjavo, v kateri je med drugim dejal:

Vlada je prepovedala manifestacije narodne garde v prvi vrsti zato, da ne bi prišlo do uličnih spopadov, ker so garda in njeni nasprotniki oboroženi, dolžnost vlade pa je, da zagotovi v državi mir in red. Trditve, da je novemu pokretu na Irskem smoter borba proti komunizmu, je popolnoma netočna, ker na Irskem vobče ni komunizma v tisti obliki, kakor ga imajo nekatere evropske države. Mi smo konservativen narod, katoliški narod, ki ljubi mir in pravico. Mi smo otroci svoje zemlje in če bo irski narod hotel izpremeniti sedanjo obliko vladavine in sedanja določila ustave, se bo to izvršilo izključno z miroljubnimi sredstvi.

Izredna sodišča

London, 16. avg. b. Iz Dublina poročajo, da je vlada svobodne irske države izdelala pravilnik, po katerem bo delalo izredno sodišče za zaščito države. Ta sodišča bodo sodila vse one, ki bodo izvršili katerikoli aktivno sabotažo, kakor tudi one, ki se ne bi odzvali pozivu, da izročijo vse orožje ohlastem.

Nad irsko svobodno državo je bilo o polnoči proglašeno obsedno stanje in izredna sodišča so pričela delovati. Policija je dobila izredne pravice. Istočasno s proglasom prekega sode so se pričele po vsej Irski hišne preiskave. Vse te izredne ostre odredbe so bile sklenjene na večerajnji seji ministrskega sveta, ko je vlada prevzela diktatorska pooblastila. Govori se, da namerava vlada razpustiti fašistično organizacijo modrih srajc. Dekret o razpustu te organizacije do sedaj še ni bil izdan.

Dublin, 16. avgusta. U. Izkazalo se je, da so alarmantne vesti o predstojeci revoluciji na Irskem bile silno pretirane in da so jih v svet pošiljale le razne angleške časnikarske agencije s čisto določenim namenom. Nasprotno je sedaj čisto jasno, da Valera popolnoma obvlada položaj. Dejstvo, da si je na predvečer parade 30.000 »modri srajci« upal manifestacijo kratkomalo prepovedati in da je bila prepoved tudi striktno izvedena, dokazuje, da je De Valerova avtoriteta v deželi tolikšna, da se mu nihče ne upa resno zoperstavljati.

Tudi je že sedaj jasno, da agitacija fašističnega generala O'Duffyja kljub njegovi kopiji fašističnih metod ne bo uspela in se že lahko reče, da je propadla. Irski narod je politično preveč zrel in izsolan, da bi težkemu gospodarskemu položaju, v katerem se nahaja, iskal odponoči v fašizmu. Poleg tega pa so Irski tudi preveč svobodoljubni. Predolgo so se borili za svojo svobodo in predrago so jo odkupili, da bi sprejeli za svojo politično formo — fašizem.

Ni dvoma, da je De Valera slej ko prej predstavnik in voditelj irskega naroda, kljub temu ali ravno radi tega, ker je zastopnik brez-kompromisnega irskega nacionalizma. Posto-

poma uresničuje Valera svoj program, ki se glasi:

ne proti Angliji, pač pa brez Anglije

Prisega angleškemu kralju je že odpravljena. Ravno tako se ne plačuje več odškodnina razlaščenim angleškim lordom, ker se je De Valerova vlada postavila na stališče, da je itak vsa zemlja, ki so si jo Angleži na Irskem v teku

Japonci - Kitajci: Japonci prodirajo dalje po kitajski Mongoliji

London, 16. avg. (a). »Manchester Guardian« prinaša članek pod naslovom »Novo prodiranje Japoncev v notranjo Mongolijo«. List pravi, da pomeni to prodiranje novo in očitno kršenje kitajskih pravic, ki jih je Japonska zagotovila Kitajski pri premirju 1. junija t. j. Japonci so sami izjavili, da pokrajina Sahar ne bo del nove mandžurske države, vendar pa niso hoteli precizirati zapadnih meja nove države, v očitnem namenu, da si prihranijo možnost prodiranja v neskončnost na kitajska tla.

Tokio, 16. avgusta. b. Japonsko zunanje ministrstvo objavlja, da Japonska ne more sprejeti sklepa zadnje washingtonske konference, po katerem so določeni odnosi med mornaricami in da absolutno zahteva enakost za svojo vojno mornarico

z mornaricami Združenih držav v Angliji. Japonsko javno mnenje je z velikimi simpatijami sprejelo ta sklep vlade. Drugače se na Japonskem vrši mrzlično oboroževanje. Ker je večeraj mornariško ministrstvo objavilo svoj program za zgraditev novih ladijskih enot, je danes letalsko ministrstvo napovedalo, da bo tudi japonsko letalsko brodogradnjo okrepljeno in modernizirano. Zaenkrat bo Japonska dobila 110 novih najmodernejših letal.

Moskva, 16. avgusta. b. Poroča se, da je centralni odbor komunistične stranke principijelno odobrila, da sovjetska Rusija prizna mandžursko vladno pod pogojem, če nova mandžurska država in Japonska skleneta s sovjetsko Rusijo pakt o nena-padanju.

Bolgarija, kam?

Sofija, 16. avg. b. Bivši minister v kabinetu pokojnega Stambulijskega, Marko Torlakov je dal zanimivo izjavo v zvezi z obiskom bivšega francoskega ministrskega predsednika v Bolgariji. Govorec o delu vlade je Torlakov med drugim rekel, da so časti, ki so se izkazale Herriotu, popolnoma brezpladne. Kajti če Bolgarija želi in prikaže kakršnihkoli rezultatov in olajšav za svoje obveznosti napram inozemstvu, potem mora kategorično zahtevati svoje stališče napram Mali zvezi, paktu o definiciji napadalec, kakor tudi napram paktu štirih zapadnih velesil. Če hoče Bolgarija dobiti razne finančne in druge olajšave, je zaključil Torlakov, mora Bolgarija iti po poti, ki jo je začel Aleksander Stambulijski napram Mali zvezi in Franciji. Vsi drugi poskusi pa vodijo naravnost h katastrofi.

Vrnjačka Banja, 16. avg. m. Danes je pričela tukaj zasedati mešana jugoslovansko-bolgarska komisija, ki se bo v glavnem bavila z vprašanjem vzdrževanja miru in reda na jugoslovansko-bolgarski meji, kakor tudi z vprašanjem dvolastniških posestev. Naši delegaciji predseduje dr. Ivan Su-

botič, višji svetnik zunanjega ministrstva, bolgarski pa g. Panica, pomočnik notranjega ministra. Ko bo komisija končala svoje delo, se bo sestala posebna jugoslovansko-bolgarska komisija, ki bo na svojem rednem zasedanju končno uredila vsa vprašanja, ki tičejo dvolastniškega posestva.

Istanbul, 16. avg. b. Med Ameriko in Turčijo so se pričela večeraj popoldne pogajanja za likvidacijo turških dolgov Ameriki.

Reykjavik, 16. avg. b. Polkovnik Lindbergh s svojo soprogo je odletel z Grönlandije in se spustil v tukajšnji luki. Tu hoče proučiti možnosti za transatlantsko zračno prago. Iz Reykjavika odpotuje Lindbergh v Kopenhagen.

Snoči je umrla po dolgem trpljenju v zaveščenju sv. Jožefa gospa Uršulina Vilhar. Pogreb predrage rajke bo v petek dne 18. avgusta ob 4 popoldne. Priporočamo jo v molitev.

Krik iz Avstrije ...

Avstrija se brani - Evropa okleva

„Ce nas počete, pa le mirno glejte na naše umiranje“

Dunaj, 15. avgusta.

Zadnja demarša velesil v Berlinu, ko je šlo za protest proti neprestanim izzivanjem, napadom, zasramovanjem, ki jih mora Avstrija dan na dan prenašati od strani svoje nemške soseske, so v zadostni meri pokazale, kako velika je umska in moralna zmeda v evropski politiki. Pisanje evropskega časopisa o avstro-nemškem sporu razodeva isto plitkost. In vendar se zdi avstrijski problem za Evropo skrajno enostaven.

Enostaven! Pred seboj imamo malo državico, na znotraj razjedeno, na zunaj zadolženo. Proti njej se v svoji ošabnosti dvignil nemški zmaj, ki ga vodijo danes samo nasilne pesti hitlercev. Ta zmaj bi rad malo državo enostavno pozabol. Do tukaj vlada med državni popluna enotnost. Večina državnikov je tudi edina v precevanju posledic, če bi nastale, ako bi Avstrija izginila v žrelu neasitnega nemškega zmaja.

Posledice ...

Hitlerjev čistokrvni pangermanizem bi zavladal v srednji Evropi, tam, kjer se ravno nahajajo države, ki so nastale s svetovno vojno, torej z zmago pravice nad nasiljem. Kaj naj bi recimo počela Češkoslovaška v primeru, da jo zalijejo okrog in okrog besneče armade kljukastih križev? Kaj naj recimo počne Jugoslavija, če bi se pokazali na karavanskih grebenih in ob Mariboru hitlerjevi in če bi se tik nad Mariborom začela prepevati barbarsko zveneča napadna himna narodnih socialistov? In kje naj iščejo narodi garancij za svetlost mednarodnih pogodb in za nedotakljivost osnovnih pravic narodov, če bi Nemčija smela ob asistenci omahljive Evrope pogoltniti avstrijsko neodvisno državo? Zdi se, da je avstrijski problem, ako ga gledamo v njegovih posledicah, tako jasno postavljen, da ni treba nobenega modrovanja o tem, kaj naj Evropa stori proti nasilnostim nemške države.

In vendar ni nikdo ničesar podvzel, da podpre Avstrijo tako, da bi nekaj zaleglo. Niti velike, niti male države, niti evropski tisk. Kako smešno je izgledalo ta »protest« velesil v Berlinu. Najprej so zagnali ven v svet, da bodo države »energično« nastopile. Potem so se začele med seboj pogajati, tehtati sleherni besedo, modrovati, kdo naj gre prvi protestirat ali če naj gredo vsi naenkrat, dokler se ni iz tega tavanja razvil med velesilami pravcati krog in je namesto »energične« demarše nastalo samo »prijateljsko povpraševanje« v Berlinu, kakšne namene da ima nemška vlada z Avstrijo. Isto cikanje se opazja pri podonavskih državah. Ali je katera izmed njih protestirala? Nobena se do sedaj ni ganila, nobena ni jasno izpovedala svojega stališča. Enako polivanje z vodo v evropskem tisku. Namesto enotnega nastopa se vrivajo v časopisje stoteri obziri, osebnosti, koristolovski, svetovnanazorni. Vse skupaj pa daje potu Hitlerjevemu agentom, da mirno nadaljujejo s prodiranjem po Avstriji.

Kako treba govoriti z Nemci

Tako se z Nemčijo ne sme govoriti, ker pri njih »prijateljski ton« ni zaleže. Takšno besedčenje jih le še bolj razjari in vzbuja pri njih občutek slabosti. In Avstrija se ne bo mogla več dolgo upirati temu navalu nasilja in razdiranja na znotraj, če ne bo čisto jasno čutila, da se lahko na koga zares naslanja. Nemcem je vse zakonito, kar služi njihovim interesom. Če bodo evropski državniki in evropski tisk izgubljali čas, se bo Avstrija pred njihovimi očmi v kratkem času morala zrušiti pod »zakonitimi pestmi nemškega hitlerizma«.

Mi v Avstriji se junaško borimo. Naša vlada je pokazala mnogo energije. Avstrijski patriotizem je prodril po vsej državi. O kakšni združitvi z Nemčijo za enkrat večina Avstrijcev neče slišati, toda kaj nam vse pomaga, če pa hitlerjevska rja od znotraj razjeda naš odpor, ker nimamo od zunaj nobene krepke opore, da bi mogli zamašiti svojo mejo proti Nemčiji, skozi katero dere kljukasti strup v naše pokrajine. Mi se čudimo, da so velesile, da so male države in da je ves njihov tisk tako mlačen, tako neodločen in omahljiv, ko zdrav razum jasno pove, kako je treba ustaviti nemško ofenzivo proti naši državi. Vam bom pa jaz povedal, kaj je treba: samo kadar bo Nemčija živelja, oziroma dobro vedela, da bo ta in ta velesila, da bodo te in te male države brez odlašanja vporabile vsa,

tudi najsikrajnejša sredstva, da preprečijo zaton Avstrije v nemškem morju, samo tedaj bo Hitler odnehal, preje ne! Samo če se bo Nemčiji povedalo, da te in te velesile, da te in te male države ne bodo nikdar odobrile kakšnih hitlerjevskih puč v Avstriji in da so pripravljene seči po najresnejših in najbolj učinkovitih sredstvih, samo tedaj se bo nemški val vsaj za enkrat ustavil! Nemca je treba najprej spraviti v: pozor! potem pa mu povej v kratkih odrezanih besedah svoje mnenje. Samo tako te posluša. Pijanica mora udariti po glavi, da se stregne. Nemški javnosti se mora brez ovinkov povedati, da je položaj resen, zelo resen, da ne gre za nobeno igrkanje, potem se bo šele ohladila in streznila.

Kie pa si, Mala zveza?

Kaj pa delajo velesile? Kje pa je Mala zveza? Kakšen smisel pa ima to svečano apeliranje velesil na »nemško prijateljstvo«, ko pa avstrijski narod pada na tla pobit od surovih udarcev teh »prijateljev«. Kam naj pa spravimo vso sentimentalnost, ko dobro vemo, da bo odjeknil iz Berlina le odmev sarkastičnega posmeha?

Francoški maršal Liautey je enkrat rekel: »Strahopetnost, ki je vzrok, da se skrunijo najsvetejša načela, je največja sovražnica miru.« V avstrijskem primeru dobiva ta pameten izrek svojo posebno tragičnost.

Po tem prvem junaškem zamahu velesil po vodi nemški agitatorji nadaljujejo, kakor da bi nič ne bilo. Prav imajo! Sedaj se govori, da so velesile ogrožene in da bodo spet protestirale. Ta protest je nepotreben, če bo podoben prvemu.

Mi bomo storili svojo dolžnost, več ne moremo. Če Evropa misli, da smo ji mi potrebni kot neodvisen narod, naj se odloči in naj ne stoji ob strani in mirno gleda proces našega umiranja; če pa meni, da naj izginemo, potem naj se pa ne smeje z donkišotskimi kretnjami in naj mirno pove, da smo odveč. Povsod, tudi pri našem avstrijskem problemu velja geslo: nič storiti ali pa storiti brez oklevanja to, kar je potrebno.

Ing. Sch.

Miru z Berlinom ni!

Dunaj, 16. avgusta. b. Danes popoldne se sestane k izredni seji ministrski svet, ki bo kakor se čuje iz zanesljivega vira, razpravljal o odkritih »Reichspost« glede tajne nacionalno-socialistične propagande v Avstriji ter o njenih zvezah z uradnimi krogi v Berlinu. V tem oziru so oblasti našle pisma in dokumente v lokalno narodno-socialistične organizacije, ki zelo obremenjujejo nemško zunanje ministrstvo in nemško poslanstvo na Dunaju. Radi tega se avstrijska vlada ne more zadovoljiti samo z večeršnjim demantijem berlinske vlade. Pričakuje se ostra demarša avstrijske vlade v Berlinu in vse bo odvisno od odgovora berlinske vlade, kakšno stališče bo na to zavzela avstrijska vlada, ki bo v vsakem slučaju zahtevala, da se zadeva spora čim prej in čim hitreje razčisti.

Gradec, 16. avgusta. b. Pri hišni preiskavi v Gamlitzu pri lastniku dvorca in županu Ivanu Melcherju so našli 10 pušk, 3 strojne puške in 700 ostrih nabojev. Melcherja in njegovega upravitelja Kollerja so aretirali ter ju izročili sodišču.

Minister za državno obrambo nadaljuje svoja inspekcijska potovanja po državi. V Salzburgu je pred ogromnim številom občinstva izjavil, da ima vlada še sredstva na razpolago, da zaustavi Hitlerjevo gonjo po Avstriji. »Tudi v Avstriji,« je rekel, »je dovolj prostora za koncentracijske tabore in tudi smrtina« (ezen obstoji za izdelanje domovine). »Mi smo dobri, je končal, to je res, toda kadar bo treba braniti naše ideale, bomo postali trdi in neizprosnji, kot skalovje naših gor.«

Se enkrat - po vodi

Pariz, 16. avg. (a) »Journal des Debats« poroča, da je na podlagi verodostojnih poročil italijanska vlada vnovič intervenirala v Berlinu zaradi Avstrije. Gre za podobno intervencijo, kakor zadnjič. V Rimu izjavljajo, da je tudi po pot italijanska vlada intervenirala popolnoma prijateljski. Italijanska vlada nastopa v vlogi voditelja, češ, da ji ta vloga gre po četvertemu paktu. Italija je tudi to pot smatrala, da mora odkloniti skupno demaršo anglijo in Francijo in da nastopi iz lastne pobude.

Pariz, 16. avg. (a) »Journal des Debats« poroča, da je na podlagi verodostojnih poročil italijanska vlada vnovič intervenirala v Berlinu zaradi Avstrije. Gre za podobno intervencijo, kakor zadnjič. V Rimu izjavljajo, da je tudi po pot italijanska vlada intervenirala popolnoma prijateljski. Italijanska vlada nastopa v vlogi voditelja, češ, da ji ta vloga gre po četvertemu paktu. Italija je tudi to pot smatrala, da mora odkloniti skupno demaršo anglijo in Francijo in da nastopi iz lastne pobude.

Pariz, 16. avg. (a) »Journal des Debats« poroča, da je na podlagi verodostojnih poročil italijanska vlada vnovič intervenirala v Berlinu zaradi Avstrije. Gre za podobno intervencijo, kakor zadnjič. V Rimu izjavljajo, da je tudi po pot italijanska vlada intervenirala popolnoma prijateljski. Italijanska vlada nastopa v vlogi voditelja, češ, da ji ta vloga gre po četvertemu paktu. Italija je tudi to pot smatrala, da mora odkloniti skupno demaršo anglijo in Francijo in da nastopi iz lastne pobude.

Pozno zvečer so jo prepeljali v mesto. Pri svojem stricu leži na mrtvaškem odru. V četrtki jo bodo prepeljali v Gradec, k njeni ubogi materj. Tam bo počivala.

Po zadnji planinski nesreči epet nov: memo!

*

Italija-Rusija

Pariz, 16. avg. m. Parisko časopisje že vedno komentira vesti, ki prihajajo iz Rima o pogajanjih med italijansko vlado in sovjetskimi veleposlaniškom radi sklenitve pogodbe o nenapadanju med obema državama. Ta pogodba bi imela ključno o nevtiralnosti. Po vestih francoskega časopisja bi pogodba o nenapadanju med Italijo in sovjetsko Rusijo ne bila identična s pogodbo o nenapadanju, ki jih je Rusija sklenila dne 3. in 4. julija s Poljsko in Malo zvezo, ker v tej pogodbi ne bi bila točno označena definicija o napadateljih. Francoški listi pa kljub temu izražajo upanje, da se bo Italija s podpisom take mednarodne pogodbe zelo približala onim vrhovnim državam, ki so slično pogodbo podpisale s sovjetsko vlado že pred dobrim mesecem.

Volitve v Delavske zbornice

Belgrad, 16. avg. m. Današnje »Službene Note« objavljajo sklep ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, s katerim se razpisujejo volitve v Delavske zbornice v Ljubljani, Zagrebu, Novem Sadu, Belgradu in Sarajevu. Volitve v Delavske zbornice se morajo izvršiti v smislu ministrskega sveta najdalje v drugi polovici oktobra letos. Za predsednika glavnega volivnega odbora v Ljubljani je ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje na predlog banske uprave iz Ljubljane postavilo dr. Ivana Karlina, svetnika banske uprave v Ljubljani, njegovega namestnika pa bo določil ban. Kot dan razpisa volitev je minister določil dan, ko je bila podpisana ta rešitev, to je danes, 16. avgusta 1933.

Problemi slovenskega ljudstva

Izseljevanje slovenskih deklet

Belgrad, 12. avgusta.

Slovenska javnost gotovo ne more ostati brezbrizna napram temu velevažnemu narodnemu vprašanju. Vendar se večkrat zgodi, da se ravno pri tem problemu čestokrat tudi med najbolj merodajnimi krogi zatise oko. Zato je prav, da o tem vprašanju spregovorimo malo obširneje in pokažemo na življenje onih tisočih, ki so si sredi naših velikih mest poiskale težkega, včasih naravnost bridkega kruha. Dr. Marjetič je napisal pred kratkim članek o razmerah v Zagrebu, dočim se bom jaz v naslednjem omejil na prestolnico in na Srbijo, kjer je istotako zaposlenih par tisoč slovenskih deklet.

Zveza služkinj v Belgradu

To ime slovenskega društva, ki združuje v sebi sama slovenska dekleta, je že marsikomu znano. Saj smo v »Slovenec« ravno v zadnjih letih pisali o ogromnem delu, ki ga vrši društvo za naša dekleta. Znana je mnogim tudi akcija, ki smo jo vodili pred dvema letoma, za postavitev slovenskega služkinjskega doma v Belgradu. Ta akcija žal ni uspela, tako kot bi morala. Krivda ne leži toliko na gospodarski krizi, saj imamo Slovenci tudi za mnogo manj pomembne stvari denar, kolikor na nerazumevanju tistih, kateri bi morali v prvi vrsti tako akcijo moralno in materialno podpreti. Vsa akcija, ki jo je zamislil in vodil naš nemurni slovenski delavec v prestolnici g. prof. Tomaž Ulaga, se je morala za nekaj časa odložiti. Z denarjem, ki je počasi kapljal iz Slovenije, je Zveza slovenskih služkinj potem najela in opremila lično pritično hišo v Hadži-Prodanovi ulici št. 19 kot zasilen domek dekletom za čas brezposelnosti. G. Ulaga ni miroval prej, dokler ni izprosil pri č. s. prednici Tereziji Hanžičevi v Zemunu, da je ta domek dobil tudi najboljšo varuhinjo in vodnico v osebi blage s. Jakobine Voje, ki je postala prava mati našim, pa tudi hrvatskim dekletom, ki se zaležejo v ta dom.

Kako potreben je bil ta domek, se vidi najbolje iz števil: v enem letu je tu prenočilo 332 deklet z več kot 2500 nočninami. Prenosišče stane enkratno 5 Din. Kolikokrat pa se zgodi, da prenočujejo naša dekleta za bogonaj! Saj si ne morete predstavljati, v kakšno bedno stanje pridejo včasih čez noč naša dekleta! Nekatero gospodinjso se uprav brez srea in v jezi spode našega dekleta iz službe naravnost na cesto, brez slehernega dinarja. Kaj bi se s temi dekleti naredilo, da jim ni na razpolago dom, kamor se lahko sleherni hip zatečejo, si ni težko predstavljati, saj smo imeli tu že prav bridke in žalostne slučaje. Samo žalostno je gledati te revice, ki se zatečejo v dom, pa nimajo dostikrat kaj v usta dejati! »Da bi imela za te revice vsak mesec vsaj 200 do 300 dinarjev, da bi jim kupila kruha«, mi je pred par dnevi upravičeno potožila s. Jakobina. Toda tega ni. Pa je veliko med njimi prav poštenih in še vedno prav dobrih slovenskih deklet.

Srbske gospodinjso so že zvedele dodobra za zatočišče slovenskih deklet. Ker jim je mnogo na tem, da dobijo pridno delavno moč v svojo hišo, ki je povrh vsega še čista in poštena, se kaj rade zatekajo k s. Jakobini, da pri njej najdejo bodočo svojo služkinjo ali kuharico. Trideset dinarjev, ki jih vplačajo za to, ni sicer noben težek denar za njih bogate župe, vendar pa je prav čuden prispevek za vzdrževanje domeka. Najemnina znaša namreč 2000 dinarjev na mesec, in mesec je tako hitro okrog!

Neobhodne potrebe

Kakšne potrebe, bi kdo pomislil. Saj imajo dom in je torej vse v redu! Pa se vendar kažejo potrebe na vseh koncih. Nabrani denar iz imenovane akcije se suši, kopni. Še bo mogoče za par mesecev, najdalje do konca leta. In kaj potem, Adijo domek, zbogom dekleta. Ali ne bi bilo to

Kraljev dar za djakovsko katedralo

Zagreb, 16. avgusta. b. Nj. Vel. kralj je podaril za popravilo in obnovitev po požaru poškodovane djakovske katedrale 100.000 Din.

Zračni promet Celovec-Ljubljana

Celovec, 16. avg. b. Konferenca za zračni promet je sklenila, da se 21. t. m. otvori redna zračna proga Ljubljana-Celovec. Na konferenci sta zastopala Jugoslavijo generalni konzul dr. Milošević in ljubljanski podžupan prof. Jare. Na konferenci je bilo nadalje dogovorjeno vse potrebno radi sodelovanja avstrijske delegacije pri otvoritvi ljubljanske letališča dne 21. t. m., kakor tudi o delu prometno turistične konference, ki bo v Ljubljani 21. t. m.

Ukrainci o Voivodini

Novi Sad, 16. avgusta. c. Vojvodinski Ukrainci, katerih je največ okoli Bačkega Vrbasa, Kučare in tankajšnje okolice, kažejo v zadnjem času močno voljo, da se med njimi ustvarijo močnejše kulturne in prosvetne zveze. Prišli so iz Galicije in so bili na sedanjih mestih kolonizirani v času Marije Terezije, nekolično pa se jih je izselilo v času svetovne vojne, vendar pa so v časih najintenzivnejše madžarske okupacije ohranili svojo narodno individualnost. Po zedinjenju v Jugoslavijo jim je dana možnost za mnogo svobodnejši kulturni razvoj in samostojno narodno življenje. Vsi del akcije nekaterih ukrajinskih inteligentov je bil v nedeljo v Bačkem Vrbasu velik šoh, katerega so se udeležili Ukrainci iz vseh okoliških krajev. Izvolili so začasen odbor, kateremu načeluje dr. Milutin Gubaš, zdravnik iz Novega Sada, ki bo pripravil načrt za pravila in program dela, kakor se bo sklical ustanovni občni zbor, na katerem se bo definitivno ustanovila njihova organizacija.

Občinske volitve v Zeli

Cetinje, 16. avg. m. Ban zetske banovine dr. Stanišić je sklical 25. avgusta k izrednemu zasedanju banski svet zetske banovine radi prelresa uredbe o sestavi kandidatnih list za občinske volitve, ki bodo v tej banovini prihodnje mesece.

Osebnosti

Belgrad, 16. avg. m. Iz Ljubljane v Sarajevo je premeščen viši policijski svetnik Nino Batagelj.

Belgrad, 16. avg. m. Premeščen so: na poštni urad Gornji Logatec Marija Struckelj, na poštni urad Dolnji Logatec Pavlina Milavec, obe iz Ljubljane I. Janez Gril, oficijal, iz prom.-kom. odd. ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani na postajo Ljubljana gl. kol., Jakob Vidmar, pomožni strojevodja, iz kurilniške izpostave v Zidanem mostu v kurilnico Ljubljana gl. kol., in Karel Završnik, strojevodja,

toliko, kakor dekleta na ceste zapeljati, da pohodijo v sebi vse, kar so prinesla.

Z doma, še bo treba akcijo obnoviti, še prositi in beračiti, ta domek mora biti še nadalje naša slovenska misijonska skrb! Mi moramo skrbeti in to naj bo naša velika dolžnost, da ohranimo ta dekleta sebi v ponos, ne pa v narodno sramoto. Kdor hitro da, pa dvakrat da in naslov je že itak dan: s. Jakobina Voje, Hadži-Prodanova 19 (za dom slovenskih služkinj).

In še druge potrebe za slovenska dekleta? Evo jih: socialna zaščita poslov, kolodvorski misijon, javna posredovalnica za službe, nakup nove opreme za dom (posteljina) itd., itd. Kakor vidite, bi jih lahko dosti naštel in za nobeno od naštetih ne bi mogel reči, da ni velika. Glede socialne zaštite, kolodvorskega misijona in posredovalnice za službe sva se z g. Ulago že obrnila na socialno ministrstvo, ki je obljubilo svojo pomoč in je lani nakazalo iz podpornega fonda tudi 3000 Din. Obljubljena je tudi javna posredovalnica v okviru javne borse dela. Predvsem pa je nujna potreba organizirati kolodvorski misijon. Koliko deklet je, ki se izgube ravno na poti iz kolodvora in zajejo na cesti, ne da bi se prej informirale kod in kam. Toda, kako financirati tak misijon? Dekleta sama ga ne morejo. »Zveza« je finančno presibka. Mislimo, da ne bi bilo nikjer tako umestno, kakor da bi ravno to institucijo socialno ministrstvo gnotno podprlo.

Zivljenje slovenskih deklet

Ena izmed prvih in največjih skrbi »Zveze« služkinj je bila ta, da poskrbi za slovenska dekleta tudi v moralnem oziru. V to svrhu je društvo razvilo živahno življenje, ki se kaže v javnih nastopih, predavanjih, igrah, izletih itd. Duhovni voditelj g. Ulaga pa je poskrbel tudi za versko življenje, ki je še najboljša in najmočnejša opora našim dekletom. V cerkvi Kristusa Kralja v Krunski ulici imajo vsako nedeljo jutraj ob pol šestih službo božjo s slovensko pridigo, popoldne pa kršćanski nauk. Dekleta opravijo tudi vsako leto zanje namenjene duhovne vaje. Enako skrb so posvetili našim dekletom tudi oo. lazariisti na Čukarici, ki so zanje pod vodstvom g. Andreja Tumpeja ustanovili deklisko Marijino družbo. Na ta način imamo organiziranih okrog 300 slovenskih deklet. Toda to število je majhno z resničnim številom naših deklet v prestolnici. Kje so ostale?

Slovenke po Srbiji

To je pa še veliko bolj žalostno poglavje problema izseljevanja slovenskih deklet. Lahko rečem, da sem v poslednjih treh letih prepotoval vso Srbijo po dolgem in počez, pa sem skoraj v vsakem količnejšem mestu našel poleg slovenskega delavca, obrtnika, natakara in uradnika tudi slovensko služkinjo. Bitoli, Skopje, Debar, Gostivar, Leskovac, pa Niš in Kragujevac, Požarevac in Smederevo, vsa ta in še druga mesta jih poznajo. Toda v te kraje redko katero dekle zaide naravnost iz domovine. To je še druga ali tretja etapa njihovega preseljevanja. Kakor marsikatero dekle pride iz Zagreba v Belgrad, tako gredo od tu doli na jug. Te nimajo nikjer svoje organizacije, dasi bi jih vsaj v večjih od navedenih mest z ozirom na številno stanje lahko imele. V Kragujevacu jih je nekaj včlanjenih v tamošnje slovensko delavsko prosvetno društvo »Triglavec«. Za vsa ta dekleta bi moral nekdo posvetiti vso svojo skrb. Treba bi bilo ugotoviti njih številčno stanje v posameznem mestu, nato pa jih zbrati in organizirati.

Tak je približen pogled na ta problem gledan iz belgrajske strani. Rešitev je sicer težka, vendar mogoča. Treba je le nekoliko dobre volje in pomagati s svoje strani tistim, ki so vse svoje sile zastavili popolnoma nesebično, da nam rešijo to, kar je naše.

iz kurilniške izpostave v Zidanem mostu v kurilnico Ljubljana gl. kol. — Prevedeni so: Karel Utrata, oficijal 9. pol. za administrativnega uradnika iste pol. skupine pri strojnem odd. ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani; Alojzij Čolnik, vozovni zvaniknik I. kat. 4. st. iz kurilnice Maribor za pomožnega pregledovalca vozov v 10. pol. sk.; Ivan Keršmanec, predkurjač-zvaniknik I. kat. 4. st. iz kurilniške izpostave Velenje za pomožnega strojevodjo v 10. pol. sk.

Sombor, 16. avg. m. Na skupščini jugoslovanske šahovske zveze je bil izvoljen za predsednika senator dr. Želimir Mažuranič. V glavni odbor je bil med drugimi izvoljen dr. Anton Bajec iz Ljubljane.

Belgrad, 16. avg. m. Na prošnjo sta premeščena javna notarja dr. Dušan Senčar iz Ljutomerja v Prevalje in Gregor Sašel iz Prevalja v Ljutomer.

Belgrad, 16. avgusta. m. Na zahtevo notranjega ministra je pisarna kraljevih odlikovanj razveljavila ukaz o odlikovanju III. št. 31 od 1. januarja 1932, v kolikor se nanaša na odlikovanje Ivana Arka ml., trgovca iz Ribnice, okraj Kočevje, z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje.

Belgrad, 16. avgusta. m. Za pristava 8. pol. skupine je postavljen v oddelek za gradnjo železnice, inž. Radivoj Lavrenčič.

Drobne vesti

Sungaj, 16. avgusta. c. Ruena reka je zopet stopila iz svojih bregov in poplavlila pokrajine Kobej, Kean in Kandana. Utonilo je nad 50.000 oseb, nestvilne vasi so popolnoma poplavljene in odrezane od sveta.

New York, 16. avgusta. c. Ameriška vlada je sklenila, da razdeli med proizvajalce bombaža 100 milijonov dolarjev, če se izjavijo, da so pripravljeno uničiti 25 do 30 odstotkov letošnje letine. Denar bodo poslali in razdelili že jutri brez ozira na to, ali posamezni proizvajalci državi kaj dolgujejo ali ne.

Belgrajske vesti

Belgrad, 16. avg. m. Od 21. do 28. avgusta bo v Varšavi 7. mednarodni kongres za zgodovinsko vedo, katerega se bodo udeležili tudi štirje jugoslovanski profesorji, med njimi dr. Viktor Novak, tajnik jugoslovanskega zgodovinskega društva. Pred otvoritvijo kongresa bo druga konferenca federacije zgodovinskih društev vzhodne Evrope.

Belgrad, 16. avg. m. Od 17. do 19. septembra bo v Poznanju 4. vseslovenski kongres zdravnikov, katerega se bo udeležila tudi polnoštevila delegacija iz Jugoslavije.

Belgrad, 16. avg. m. V prostorih Glavne združne zveze je bila danes seja žitarske sekcije, na kateri so se pretresala razna vprašanja.

Smrtna nesreča na Fridrihštajnu

Zrtev prevelike drznosti je postala mlada Renata Lun

Kočevje, 16. avgusta.

Nesreča ne počiva. Namreč tam gori na triglavskih skalinah, na ostrih grebenih Karavank in Julijskih Alp. A kdo bi si mislil, da bo smrt kosila tam na neznatnem vrhu, kjer so si Celjani svoj grad zgradili na edini izletni točki kočevski: na Fridrihštajnu.

Takole se je zgodilo: 15 letna dijakinja Renata Lun iz Gradača je prišla v soboto k svojemu stricu, rudniškemu nastavljenju g. Lunu, na počitnice za nekaj dni. Kot ljubitelja grčev in planin je šla rčeraj — na praznik — v večji družbi na sprehod proti razvalinam celjskega gradu, odkoder je tako lep in močoven razgled po kočevski deželici. Ne moreš se načuditi, na kako silno pečino je postavil Celjan svojo utrdbo. Zamisliti se v čase, ko je Veronika ječala v ječaj tega gradu, pregnana in ujeta od svojega tasta Hermana. Nehote se skloniš preko razpadajočega zidovja in z očesom skušaš premeriti visokotno grajskega zidu, stavljenega na živo skalo.

Tudi živahna in gorskih potov vajena Renata Lunova je ravedno pogledovala preko zidine, a pri tem je postala malo drzna: splezala je še preko ograje na rob prepada in strmela v globočino. Družba jo je svarila. Pa se ni dosti zmenila za svarila in opomine previdnih spremljevalcev. Podala se je na usodno točko celo drugje v družbi še ene spremljevalke. Drugi so se bali, da se jima res ne zgodi kaj hudega, zato so ju potegnili z rokami nazaj na varno. A nesrečna študentka se ni hotela prepričati tudi sedaj ne, da obstoji nevarnost, če se podaja na ono vabljivo in zanimivo, a tako opasno razgledišče. »Na Stajerskem je veliko še višjih grčev!« Misle, da jih nisem vajena?« jim je odvrnila in zlezla že tretjič na omenjeno mesto. Orijemala se je za storo, napol trblo vejo. Akademik g. Kosi Bogo iz Kočevja je prepogumno dekle držal za roko iz opravičene bojazni pred nesrečo in iz nezaupanja v oporišče. A je zavrnila njegovo sigurno oporo, zadostavala ji je po njenem mnenju preperela veja, zaklicala mu je: »Auslassen! — spusti me!...« Malo trenutkov nato se je utrgala veja, kratke in edine vzklji »dolet« in strmoglavila je v globino 50 metrov. Padla je najprej na bukovno drevo, kjer se je zaman skušala uloviti. Padla je z buke na tla. Zlomila se je to til-

Vstoličenje škofa dr. Iv. Tomažiča

Maribor, 15. avgusta.

Mogočno so se razmajali zvonovi mariborskih cerkva v zlato jutro današnjega velikega praznika. Oznanjali so slovesen dogodek, ki ga je veselo pričakovala širna lavantinska škofija — novi vladika in nadpastir zaseda starodavni prestol lavantinskih knezoškofov. Dogodek ni značil za Maribor samo cerkvene slovesnosti, bil je viden tudi na zunaj, zajel in vzpodbudil je celo mesto, ki je svojemu knezoškofu pokazalo že sinoči na tako prisrčen način izraze ljubezni, vdanosti in spoštovanja, razgibal je bližnjo in daljno okolico ter področje vse škofije, kajti od vseh strani in krajev je navrelo ljudstvo skupaj, da prisostvuje slavnostnim trenutkom ter je priča staroslavni in pomenljivim blestečim ceremonijam, s katerimi dviga cerkev svoje kneze na škofijski prestol.

Množice v pričakovanju

Že v jutranjih urah je postajalo na Slomškovem trgu vedno živahnije. Zbirale so se gručice, naraščale v skupine in množice in proti pol desetih je bil ves trg valovanje mas, ki jih je redarstvo vzdrževalo s težavo v primernem redu. Pred knezoškofijskim dvorcem so se razvrstila mariborska krščanska društva, na čelu mali križarji in klarice, za njimi Marijine družbe iz vseh mariborskih fara, Krščanska ženska zveza, Apostolstvo mož, prosvetna društva frančiškanske župnije, Društvo katoliških mojstrov in pomočnikov in ostale organizacije — nad njimi pa vihrajoče zastave in prapori. Ob pol desetih je prispela iz zakristije stolnice duhovščina; kljub velikemu prazniku, ko je toliko dela v domači župniji, je lavantinska duhovščina prihitela v izredno častnem številu, da bo navzoča pri elavnosti intronizacije svojega ljubljene knezoškofa. V sprevedu duhovščine, ki se je razvrstila pred škofijskim dvorcem, so bili zastopniki skopljanskega škofa in ljubljanske univerze rektor dr. Matija Slavič, stolni dekan in kanonik dr. Maks Vrabar s stolnim kapljem, celjski opat Peter Jurak, ptujski prošt dr. Zagar, konjski arhidijakon Tovornik, provincial oo. kapucinov p. Linus Prah, prior križanskega reda Učak, prelat dr. Kovačič, častni kanoniki lavantinski dr. Lukman, Čizek, Slepce in Mikuš, msgr. Vreče, predstavniki duhovniških redov, skoro vsi dekanji in duh. svetniki. Duhovščina je bila v koretljivih, dignitarnih s svojimi insignijami in asistencijami v paramentih.

V stolnici so se istočasno zbrali predstavniki svetnih, državnih, vojaških in samoupravnih oblasti, Katoliške akcije, korporacij in društva ter ugledni možje iz katoliškega javnega

v Mariboru, prestol, ki ga je prestavil Slomšek v Maribor, zaseda ga na dan velikega praznika, Marijinega Vnebovzetja, ki jo tako vneto časti. Prečital je zatem papeška pisma. Prevzvišeni je zasedel prestol, zadonela je pesem in duhovščina se je poklonila svojemu nadpastirju. Za vsakega, ki se mu je poklanjal, je imel poleg blagoslova še prijazno besedo in stisek roke. Sledila je antifona, verzikel in oracija k patronu stolne cerkve, nato pa je podelil Prevzvišeni apostolski blagoslov s popolnim odpustkom. Pred oltarjem je nato povzel besedo Prevzvišeni ter izvajal pomenljive programatične besede.

Slovesen vohod knezoškofa dr. Ivana Tomažiča iz škofijske palače v stolnico. — Foto Japelj

Nagovor novega škofa

V Gospodu ljubljeni škofljani!

Ko nastopam svojo vzvišeno, od Boga mi poverjeno službo, Vas prisrčno pozdravljam v Kristusu Jezusu (Filipij. 4, 24) z Njegovimi besedami: »Mir vam bodi!« (Jan. 20, 19).

Tako pozdravljam vse in vsakega posameznika, brez razlike starosti ali stanu ali narodnosti. Lavantinska škofija šteje 600.000 duš, je po obsegu in po številu prebivalcev na drugem mestu v Jugoslaviji. V njej se govori mnogo jezikov, pa v svetem Pismu stoji: Omnis lingua confitebitur Deo — vsak jezik bo slavil Boga.

in vzgojo. O, da bi bil ta odgovor lahek! O, da bi nikogar ne zadela trda obsodba apostolova: Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače, nima skrbi, je vero zatajil in je slabši od nevernika. (1. Tim. 5, 8.)

In ve, drage matere in gospodinje, pozdravljene! Bodite čuvarice pobožnosti, zvestobe in čiste ljubezni. Sam Bog pozna Vaše trpljenje, Vašo tiho vdanost, molitve, ki jih opravljate, žrtve, ki jih prinašate, da bi bil mož zadovoljen, da bi bili otroci srečni, da bi v hiši vladala mir in zastopnost. Naj Vam Bog izpolni Vaše želje na zemlji, Vaša dobra dela pa poplača pri materi Mariji v nebesih!

Skrivnega razodetja Vam kličem: Držite, kar imate, da Vam nihče ne vzame Vaših vencev. (Raz. 3, 12.)

In Vi, dragi otroci, ki mi sipljete cvetje na pot življenja, tako da med Vami ne čutim trnaja, čez katero je treba stopati: Vi, ljubljenci Gospodovi, kako naj Vam razodenem svojo ljubezen, kako pokažem svojo skrb za Vašo pravo srečo? Jezusu in Mariji in angelom varihom Vas izročam in molim za Vas vsak dan, da bi ostali pobožni, pridni, nedolžni, ubogljivi, Bogu in ljudem prijetni. Naj se uresničuje nad Vami vsi beseda Vašega božjega Prijatelja: Pustite otročje in ne branite jim k meni priti, zakaj takih je nebesko kraljestvo. (Mat. 19, 14.)

Končno, pozdrav globokega sočutja vsem trpinom Lavantinske škofije: ubožcem, ki so brez strehe in hrane; brezposelnim, ki iščejo dela in zaslužka, pa ga ne najdejo; bolnikom, ki vzdihujejo v bolečinah; vsem, ki so žalostnega in potrtega srca. Bog sam ve, kako rad bi slehernemu odvzel, ali vsaj olajšal njegovo budo in bol! K božjemu Zveličarju, ki ni imel, kamor bi glavo naslonil (Mat. 8, 20), ki je bil Mož bolečin (Iz. 53, 3) v pravem pomenu besede, ki je izpil kelih trpljenja do zadnje kaplje: k Njemu molim, naj potegne vse, ki jih tlačita ali ona težava, na Svoje božje Srce, da bodo tam iskali in našli pomoč in tolažbo.

Globoko so odjeknile v vseh srcih besede knezoškofa, s katero je pokazal vso svojo demokratičnost in ljubezen do ljudstva. Po odstavku govora, v katerem je izrekel načelne besede, je stopil izpred oltarja ter šel v sredo cerkvene ladje med svoje ljudstvo, ki mu je povedal iz srca v srce lepe besede, ki jih zgoraj navajamo.

Nagovoru je sledila pontifikalna sv. masa z zahvalno pesmijo in zakramentalnim blagoslovom. Prevzvišenemu so asistirali stolni dekan kanonik dr. Vrabar, stolni župnik kanonik msgr. Umek, stolni kanonik Časl. ravatelj bogoslovja kanonik dr. Čukala in ravatelj dijaškega semenišča kanonik dr. Mirt. Med sv. opravilom je pel pomnoženi stolni pevski zbor pod vodstvom stolnega kapelnika Gašperiča in ob sodelovanju solistov gđ. Clarici, gg. Živka in Neraliča ter ob spremljavi orgel in orkestra Mozartova mašo, Graduale od Moroneja in Ave Mario od Brahmsa. Ubrano in dovršeno petje, zlasti odlični nastop vseh solistov, je zelo dvignil celo slovesnost. Ob dvanajstih je bila cerkvena slavnost končana, nakar se je novi vladika lavantinski v spremstvu duhovščine in visokih cerkvenih dostojanstvenikov ter svečanem sprevedu podal skozi cerkev ter blagoslavljal množice ob straneh v škofijsko palačo.

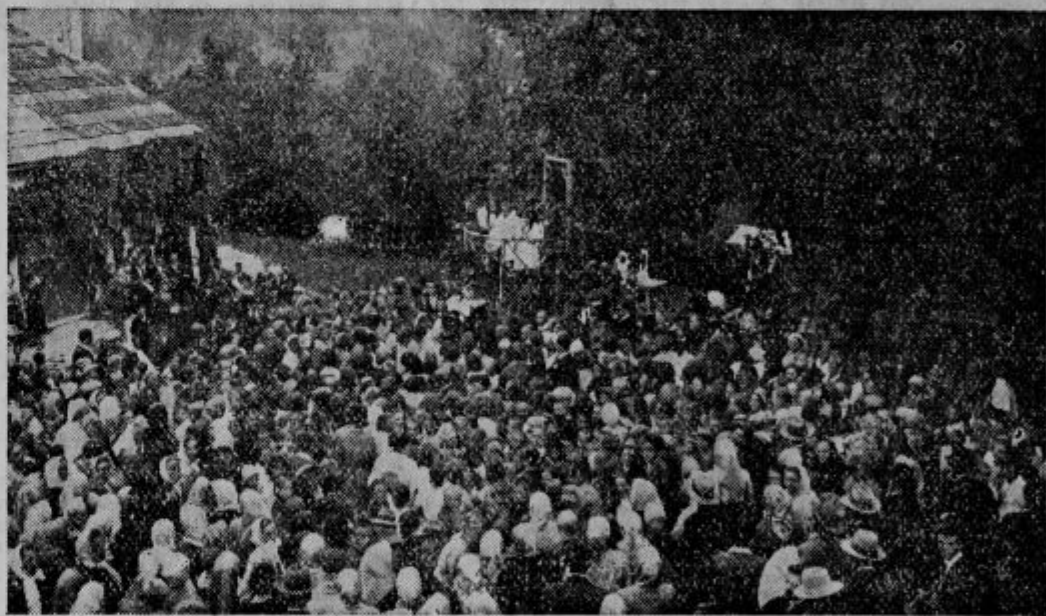
Bil je današnji praznik za lavantinsko škofijo dan veselja, radosti in hvaležnosti, v trenutku, ko je škofijski in knežji prestol v Mariboru zasedel novi vladika. Iz množice lavantinskih vernikov je danes prihajal vzklík in pozdrav: Vladika bodi pozdravljen!

Nad 1300 malih pri Novi Štiti

Ribnica, 14. avgusta.

Kako so se je veselili ti malčki svoje nedelje, ki so jo obhajali 13. t. m. pri Novi Štiti! Kakor bi bil Bog sam razprostrl nalahno kopreno oblač-

ljveni govor in tista navdušena: »Je angel Gospodov oznanil Mariji!... Ko zadnja ura bije, Marija prid! po nas!« To je ljudsko petje, ki ga je zmogla samo otroška duša. In na to blagoslov

Del otroške množice pri Novi Štiti

kov, da ni pekoče sonce preveč žgalo nedolžnih glav. Iz Loškega potoka in Gore več ur peš čez Veliko goro, iz Sodražice v procesiji, iz Dolenje vasi na vozovih, z Vel. Poljan, iz vseh vasi širne ribniške župnije so hiteli mali k svoji Materi pri Novi Štiti. Nič manj ko 1300 otrok je napolnilo cerkev in grič, da močena kupola ni mogla zajeti vseh teh lepih otroških glasov in so se razlegali daleč po priču in gozdu. Potem pa procesija z Marijinim kipom, ki so ga nosili dečki, vmes pa petje litanij »Marija k Tebi uboge reve!« »Na oltarju stanujes, v nebesih kraljuješ!« Potem pa cer-

kov, ko se je priklonilo nad tisoč otroških glav, kot bi gledal valovečo njivo lanu, Marsikako oko se je ginjeno porosilo. Potem pa ti neustrašni nastopi otrok zunaj pod močnimi lipami, lepe deklamacije, sv. Alojzij, angelčki s peruti, pa petje, pa godba..., kako lepo je bilo! Polni srčnega nedolžnega veselja so se vračali malčki v naročje svojih družin. Kje morejo dobiti lepšega in nedolžnejšega in koristnejšega veselja ti mladi Marijini junaki in junakinje! Odrasli in mali so dejali: Drugo leto zopet pridemo k Mariji!

Zopet dvoje mladih življenj...

Kamnik, 16. avgusta.

Zopet je padlo dvoje mladih življenj. V izvrševanju svoje službe sta se dne 9. t. m. v Nevesinju pri Mostarju smrtno ponesrečila 23 letni pilot podnadrednik Alojzij Lipicar iz Kamnika in 24 letni mehanik Anton Domnik iz Radovljice. Pokopali so ju pri prihodnji dan v Mostarju, podnadrednika Alojzija Lipicarja pa so večeraj po želji staršev prepeljali v Kamnik. Z drugim jutranjim vlakom je prispel mrtvaški vagon s kresto, ki sta jo krasila dva lepa venca pokojnikovih letalskih tovarišev. Kresto je spremljal Lipicarjev najboljši prijatelj podnadrednik Viktor Ulčar z Bleda. Kresto, ki je stala v odprtem vagonu na železniškem tiru, so sorodniki in prijatelji obsuli z vencami in cvetjem. Kljub temu, da se je za pogreb ponesrečenega mladega letalca zvedelo razmeroma jako pozno, se je ob 17 zbrala pred kolodvorom dolga vrsta pogrebcev, ki so spremljali pokojnikove zemске ostanke na zadnji poti na pokopališče na Zalec.

Pokojni Alojzij Lipicar je imel veliko veselje do letalstva. Pred štirimi leti je po končani podoficijski šoli prestopil iz pehote k avi-

jakiti, kjer je pokazal v izvrševanju službe odlične sposobnosti. Bil je učitelj letanja in je v marcu z uspehom napravil naredniški izpit ter je zdaj pričakoval napredovanja. Kot značnega mladence, mirne in dobre narave, so ga cenili in ljubili vsi njegovi tovariši. Njegova žalostna usoda je zato tem hujše pretresla vse, ki so ga poznali. Pokoj njegovi blagi duši, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

Vtopljenec v Muri

Apače, 14. avgusta.

V soboto predpoldne je zapazil neki tukajšnji ribič v Muri človeško truplo. Potegnil ga je h kraju in nato obvestil orožniško postajo. Takoj so brzojavno obvestili vse kraje ob Muri na naši in avstrijski strani, če kje koga pogrešajo. In res sta prispela večeraj iz kraja Landscha blizu Lipnice v Avstriji mati in sin. Mati je takoj spoznala v utopljenec svojega sina, ki je dne 8. avgusta ob pol 15 utonil pri kopanju v Muri. Je to 20 letni Avgust Schantl. Fant se je v večji družbi kopal blizu mosta. Naenkrat pa je zasel v globoko vodo in izginil. Bil je zelo priden fant. Zanimivo je, da je Mura rabila od Lipnice do Apač samo tri dni s svojo žrtvijo, kar je za razmeroma veliko razdaljo zelo malo. Pokopan je na apaškem pokopališču.

Spreved iz škofijske palače k vstoličenju

Foto Japelj

življenja. Zavzeli so klopi v spodnjem presbiteriju, za bana in zastopnika ministra pa sta bila sedeža tik za zgornjim presbiterijem. Navzoči so bili ban dr. Marušič, ministrski odposlanec gimnazijski ravnatelj Mastnak, glavarja Senekovič in Makar, predstojnik mestne policije dr. Hacin, podpredsednik okrožnega sodišča dr. Pichler in prvi državni pravdnik dr. Jančič, podpolkovnik in garnizionar Nikolič, dr. Leskovar, dr. Juvan, bivši narodni poslanec Franjo Zebot in drugi odličniki, mestni župan dr. Lipold.

Slovesen vohod novega škofa

Točno ob pol desetih so se odprla vrata škofijske palače. Stopil je na prag prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič, molče pozdravljen od tisočero iskrenih oči in veselih src. Dvignil je roko k blagoslovu ter delil ves čas med potjo v cerkev na levo in desno klečečim množicam blagoslov. Pri glavnih vratih stolnice se je izvršil ginljiv obred. Prevzvišenemu je dal stolni dekan dr. Maks Vrabar v poljub križ, nakar je Prevzvišeni blagoslovil spremljevalce in množice ter sprejel kot simboličen dokaz oblasti ključce stolnice. Ko je stopil na cerkveni prag, je zadonela s kora močena Gašperičeva skladba »Ecce sacerdos magnus«, ki jo je pel pod vodstvom skladatelja pomnoženi cerkveni stolni pevski zbor s spremljevanjem orgel in orkestra. Skozi ladjo stolnice je šel spreved proti oltarju, kjer se je asistencija razvrstila okoli Prevzvišenega in so dosojanstveniki zavzeli svoje častne prostore.

Papeška pisma

Na prižnico je stopil stolni dekan dr. Maks Vrabar. »Ecce sacerdos magnus«, je pozdravil z znanimi besedami novega nadpastirja. »Velikega duhovnika imamo pred seboj. Ivan Jožef zavzema prvo mesto v lavantinski vladikovini. Gospod mu je dal blagoslov vseh narodov. Namestnik Jezusa Kristusa je med nami, postavljeno, da nadaljuje delo odrešenja, da vodi in vlada lavantinsko škofijo. Veselje vlada v osiroteli vladikovini, ko stopa in zaseda staroslavni prestol novi škof, dostojen naslednik velikih prednikov, vzornikov in prvaka med njimi Antona Martina Slomška. Z veseljem in radostjo ga sprejemamo kot očeta in obljudbamo, da mu ostanemo pokorni in zvesti otroci, on sam naj pa ostane dober in skrben oče. V 58. letu zaseda kot 58. lavantinski vladika in v 5. letu svojega škofovanja kot 5. lavantinski škof, ki stoluje

Ljubljanske vesti: „Rabutanje“ in njega posledice

Ljubljana, 16. avgusta.

Iz Hrastja so pripeljali v ljubljansko bolnišnico štiriletnega fantka Mirka Steteta. Fantku se je v ponedeljek popoldne zahotelo sadja. Lačen je bil in doma mu mati ni mogla postreči z njim; na sosedovem vrtu pa je ležalo na tleh toliko sadja, ki je gnilo po tleh. Fantek je lačen pozabil na lepe materine nauke, da je krasti greh, in se sprazil na sosedov vrt. Toda komaj se je revček parkrat pripognil na tla, ga je že doletela bridka usoda. Sosed in sosedica sta ga opazila. Mož je pograbil poleno in ga vrget fantku v glavo, ženska pa ga je tresčila s tako silo v vrata, da je revček nezavesten obelehal na tleh. Pretrsel si je možgane. V bolnišnici pravijo, da je njegovo stanje zelo, zelo resno.

Pa ta slučaj ni osamljen. V bližini Ljubljane ima neki gospod, ki ima na svojem vrtu nekaj sadnih dreves, to lepo navado — menda nima drugega dela — da skrit pazi na »rabutarje«. Pa se zgodi, da mu kdo od teh pride v roke. In kaj naredi mož z otrokom, ki si je utrgal ali pobral na tleh napol

gnilo hruško: priveže ga k drevesu tako, da se mu noge ne dotikajo tal, in ga pusti v tem položaju nekaj ur.

Tako se godi povsod vsako leto v času, ko zori sadje. Nezdružljivo je zvezano »rabutanje« (ta izraz se je menda udomačil že po vsej Sloveniji) s to lepo letno dobo, romantika detinskih let se zrcali v njem, žal v zadnjih letih tudi glad. Da, glad ustvari sedaj največ mladih »rabutarjev«, tisti glad, ki mu otrok ne more odoleti in ga ne more razumeti. In ali je tak lačen otrok, ki morda na domači mizi nikdar ne zagleda sadja, pa vidi drugod, da jim v izobilju gnije, res zasluži tako hudo kazen, kakor je tepež in drugo mučenje? Ne mislimo s tem zagovarjati mladih »rabutarjev«, saj navsezadnje je »rabutanje« prav za prav le navadna tatvina, toda gornja dva primera, ki pa nikakor nista osamljena, sta vendar prebuda. Naj bi posestniki sadnih vrtov na kak drug, bolj ljudomil način varovali svoje sadje, če že na noben način ne privoščijo lačnemu otroku par napol gnilih sadežev!

Kako se je mogla ta res nenavadna nesreča pripetiti, ni znano, ker je deklica v času, ko to pišemo še vedno v nezvesti. Morda je preizkušala prijeme pri vratih in so se ta naenkrat odprla ter je dekletce padlo ven. Tudi se že ni zlepa zgodilo, da bi kdo padel s tramvaja. Na praznik popoldne pa je ta nesreča doletela v št. Vidu nad Ljubljano, 26-letnega brezposelnega delavca Avgusta Polika, stanujočega na Cesti dveh cesarjev. Polik se je kljub ne baš hudi brzini ljubljanskega tramvaja tako poškodoval pri padcu, da ga je moral reševalni avto prepeljati v bolnišnico.

Mestna zastavljavnica bo imela redni dražbi januarja zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti dne 6. septembra, za efekte (perilo, preproge itd.) pa 12. septembra t. l. od 15 dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti 15.

Tatinski berač. Te dni je stopil v trgovino zlatarja Eberla na Mestnem trgu že prileten mož, ki je milo zaprosil milodara. Možakar se je precej časa sukal okrog prodajnega pulta. Ko je spet odkreval, so opazili, da je zmanjkal 1000 Din vreden zlat križec. Policija svari pred nakupom.

Tatvina obleke. V znani Tišlerjevi gostilni v Kolodvorski ulici je te dni prenočeval krojaški mojster Janko Vodopivec iz Dornberga. V nekem zavoju je imel precej obleke. Zavoj pa mu je na praznik popoldne izginil. V njem je bilo poleg novega smokinga še več drugih kosov obleke in perila. Vodopivec je oškodovan za 3000 Din.

Tudi raje krađe. V Rožni dolini ima posestnik Pavel Wolmuth v svoji drvarnici zajco. Te dni ponoči pa je vdril v drvarnico neznan ljubitelj tujih zajcev in jih odnesel sedem.

Usmiljen srce. Se priporoča marljiv, nadarjen, pa zelo ubožen dijak, ki mu manjka sredstev za šolnino in najpotrebnejše učne knjige. Njegov oče je bolehen že nad eno leto in brezposeln. Vsa pojasnila daje in prispevke sprejema uprava »Slovenca«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Abonente opozarjamo na dobro in ceneno hrano v gostilni Rokodeleškega doma v Ljubljani, Komenskega 12.

Vlom v Šmartnem ob Savi. Posestnica Uršula Dolničar v Šmartnem ob Savi je prijavila orožništvu, da je te dni ponoči nekdo vlomil v spalnico in odnesel precej perila, s podstrehe pa več kosov obleke rajnega moža. Oškodovan jo je za celega furja. Vlomilec se je že čez dan skrival v hiši in je potem, ko so domači zaspali, neomejeno gospodarili v njej. Postregel si je z večerjo itd.

Novo mesto

Črnc esperimentist ing. Kola Ajayi iz Nigerije bo predaval svoje večkrat že predavano predavanje »Afrika moja solčna domovina« z 75 skriptičnimi slikami v sredo, dne 16. avgusta ob 20.30 v dvorani Kino-Dom.

Šoštani

Avstrijski podkancler v Šaleški dolini. Minulo nedeljo popoldne se je mudil v Družmirju na obisku pri sorodniku g. Gruberju g. ing. Franz Winkler, podkancler avstrijske republike in predsednik »Landbunda«. Spremljal ga je veleindustrialec g. Ruhman. Zvečer so se gostje zopet vrnili v Avstrijo.

Sportna nedelja. Na nogometnem igrišču sta se v nedeljo spopadla SK Zalec in domači SK. 5:0 (1:0) je bil izid lepe in živahne borbe.

Zapadna kultura in njeni kritiki

S prihodom v novi vek se je evropska kultura razdelila v dve smeri. Humanizem in renesansa, potem psevdoreformacija v Nemčiji, nato enciklopedija v Franciji so dale kulturi novo smer, skoz in skoz protivno krščanskemu naziranju in ki je bila ves čas v očiti borbi baš s krščansko kulturo. Posledica tega je moderna psevdokultura, ali kot jo nekateri imenujejo: hiperkultura brez Boga — izvora resnice.

Ta kultura je čisto materialistična, brez duše, a si je lastila še nekaj idealizem. Svoj vrhunec je dosegla v delih nemških filozofov: Kanta, Schopenhauera, Nietzscheja in drugih, a se je prav tu tudi pokazala vsa njena golota in slabost v reševanju največjih vprašanj. Ta hiperkritična kultura ni mogla prenesti zdrave kritike, ki je odkrila vse njene slabe strani, njeno popolno nemoč. — Duhovi so se zamislili. Dvigne se veliki Brunetier in opozarja kulturno Evropo na »bankrot moderne znanosti«. A zastrupljeni in od strasti zaslepljeni moderni človek nima moči, da bi priznal svojo zablodo in se vrnil nazaj k izvoru napredka in kulture, k pravi krščanski kulturi. Raje tipa naprej po svojih negotovih potih...

Posledica te kulture je današnji kaos v svetu, današnja kriza: intelektualna, moralna, socialna. Torej kriza v vseh smereh.

Danes to »kulturo« radi in pogosto kritizirajo pod imenom zapadne kulture. Pišejo se cele knjige o gnolob Zapada in njegove kulture, prerokujejo mu hitro in neizogibno propast. Dosti, če omenimo Oswald, Spenglerja (Propad Zapada) in Berdjajeva (Novi Srednji vek). Večina teh kritikov pa se ne ozira na one zdrave elemente, ki so v Evropi še ostali, ampak izreka svoje porazno sodbo le na podlagi psevdokulture v Zapadni Evropi.

Nedavno sem naletel na knjigo V. V. Zienkovskega »Ruski misleci in Evropa«, kjer pisatelj razlaga stališče ruskih mislecev-filozofov do evrop-

ske, zapadne, moderne kulture. Ruski misleci kritizirajo s posebnim temperamentom in stilom zapadno kulturo, iščejo vzroke njene slabosti. Ta kritika ni vedno na višku, kajti Evropo in njeno kulturo poznajo le enostransko, mrzljiva proti katolicizmu jih dela neobjektivne, a vendar imajo marsikako misel, od katere bi se moderni evropski svobodomislec tudi marsikaj lahko naučil. Za ilustracijo naj navedem iz te knjige le par značilnih citatov.

Pisatelj izvaja, kako se je Gogol prvi dvignil nad triviralnost v sodobni kulturi (str. 13). Isti Gogol ugotovi podivjanost religije na Zapadu in v svetu obče. Dalje pravi Gogol: »Davi in obletava nas samo malenkost, zahteva in strast« (str. 14). »Sodobni človek ničemu ne veruje, še svojemu razumu ne« (str. 16). Slovanofil Homjakov žaluje: »Tužno mi je, tužno! Ker je gosta tema legla — Na daljni Zapadu, na zemljo svetih čudes« (str. 21). ... z mrtvaškim prtom — pokrit je ves Zapad. Nanj bo padel mrak globok« (str. 23). — Aksakov piše: Na Zapadu je vedno manj duše, zamenjujejo jo z dovrševanjem državnih form in z dobrih policijskim aparatom (str. 23). — Slovanofili pravijo, da je kriv propad na Zapadu racionalizem in — katolicizem, katerega ti Rusi poznajo le iz racionalističnih, protikatoliških del nemških in francoskih filozofov. — Tolstoj imenuje sodobni nauk »lažni nauk« in se z vso silo bori proti njemu. In kaj pravi Dostojevski? »Na Angleskem kakor povsod v Evropi je enak: strašen boj za življenje, vsak višji smisel za življenje je zgubljen.« — »Da, ona pada, naša Evropa pada v vsakem oziru. Mravljišče, že davno zgrajeno brez Kristusa in brez Cerkve, z moralnimi načeli, ki so zgrešena v osnovi, ki so zgubila z vidika vse obče in vse absolutno, — to mravljišče, je vse spodkopano« (str. 52). Dalje pravi, da je baš z religioznim odpadništvom, s pozabo Kristusa in njegovih nauk, evropska družba oropana onih sil, od katerih je živele nekoč in zato se danes vedno bolj jasno kaže notranji kaos v človeku (str. 52). Kritizira zapadnjaški egoizem, egocentrizem, nemoralnost, marksizem imenuje utopijo. Radi vsega teža Dostojevski dolži

Mariborske vesti: Krušne cene

Prejeli smo od mariborskega pekovskega združenja prošnjo za objavo: »V časopisu se poroča o znižanju cen kruha tako, kakor bi mariborski peki bili znižanju zadržni in da so se cene kruha znižale samo za 50 par in da bi to znižanje moralo biti večje. Da se vidi, kako neosnovani so očitki proti pekomi in kako malenkosten je njihov zaslužek, je Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru napravilo sledečo kalkulacijo, ki je vzeta za izdelavo 100 kg moke za črni kruh: Potrebuje se 1 kg kvasa — 24 Din, 1,5 kg soli — 5,62 Din, 80 kg premoga — 27,20 Din, pomočnik in vajenec — 73,30 Din, prodajalka in raznašalec 25 Din, prosto pecivo in perilo — 3 Din, razsvetljava 3 Din, obraba orodja 3 Din, bolniška blagajna 1,50 Din, najemnina 10 Din, od polovice izdelkov rabati 82,50, 3-odstotni dodatek na skupni davek 15,60 Din, 2% razpršenja 10 Din, dimnikar 1 Din, direktni davki in določke 20 Din, razno (pristojbine za prisilno združenje, ovojni papir itd.) 2 Din. Režijski stroški znašajo na ta način dnevno 251,82 Din in k temu še cena 100 kg črne moke 255 Din, je skupno 506,82 Din. — Iz 100 kg moke se napeče 130 kg

Ministrski predsednik v Mariboru. Na praznik Marijinega Vnebovzeta je prispel v Maribor ministrski predsednik dr. Milan Sršić, ki se mudi na počitnicah v Rogaški Slatini, ter še čestitat novemu lavantinskemu knezoškofu dr. Ivanu Tomažiču ob priliki vstolice. Tudi si je ogledal razstave Mariborskega tedna in Mariborski otok.

10.000 Din za reveže je daroval prevzvišeni vladika lavantinski knezoškof dr. Ivan Tomažič namesto banketa na dan svojega vstolice. Velikodušni dar je zbudil v Mariboru obće odobravanje.

Prvega letnika na mariborskem državnem učiteljsku letos ne bo. Ministrstvo za prosveto je odločilo, da se prvi letnik na mariborskem državnem učiteljsku letos ne otvori.

Božjepotniki iz vseh strani so prišli na predvečer praznika Marijinega Vnebovzeta k staroslavni božjepotni cerkvi Matere Milosti v Mariboru. Prišli so peš zlasti v velikem številu iz Slovenskih gor in celo iz Slovenske krajine.

Državna trgovska akademija v Mariboru. Vpisovanje se vrši 1. in 2. septembra od 8 do 12. Natančnejša navodila so nabita na uradni deski. Ponavljajni izpiti se vrše za I. in II. letnik 28. in 29. avgusta, za III. in IV. letnik pa 30. in 31. avgusta, vsakokrat ob 8 zjutraj in sicer na prvi dan ustmeni, drugi dan pa pisni izpiti.

Popravila na stolnici. Po ureditvi notranjosti mariborske stolnice, so se pričela izvrševati popravila tudi cerkvene zunanosti. Radi pomanjkanja tozadevnih sredstev pa ni mogoče zaenkrat pričeti s temeljito obnovo, ampak se vršijo samo popravila poškodovanih sten in odpadlega ometa. Pa tudi ta delna popravila bodo izgled stolne cerkve lepo izpremenila.

Premalo bo prostora. Ko se je med mariborskim ubožnim svetom razvedelo za nameravano povečanje mestne oškrbnišnice, je nastala prava poplava prošenj za sprostitev v zavod. Mestni socialno-politični urad je izvršil poizvedbe o potrebi prošencev ter dognal, da je večina upravičeno prosila za sprejem. Pomanjkanje in beda je zlasti med starimi, onemogli in ljudmi strahoviti. Dasi se poveča s preseležitvijo banovinskega dečjega doma mestna oškrbnišnica za 60 postelj, bo vseeno nemogoče vpoštevati vse upravičene prošnje. Tako bo morala občina pustiti svoje hiralce v Muretinjih. Ptuj in Vojniku ter sprejeti v nove prostore najpotrebnejše reveže.

Železniška delavnica je v ponedeljek počivala in sicer radi popravila generatorja. Vsak takle praznik pa delavstvo občuti, ker mu izpade pri že itak pičlem zaslužku celodnevna mezda.

Zaključek uvodno metodničnega tečaja učiteljev za kmetsko-nadaljevalne šole. Te dni se je končal 10 dnevni uvodni kmetski tečaj za učitelje, ki se je vršil na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaja se je udeležilo 35 učiteljev iz vseh krajev banovine.

Konec mariborskega pratra. Včeraj na vse zgodaj se je pričel rušiti mariborski prater. Na Rotovškem trgu ob pa že v ponedeljek zvečer, takoj po predstavi pričeli s popraviljem, včeraj pa tudi z razdiranjem starega celjskega gradu. V Prešernovi ulici bodo padli plotovi, ki so ločili prater od ostalega življenja, izginil bo tingl-tangl v veliko veselje bližnjih stanovalcev, izpraznila se bodo razstavišča in prostori vinske poskušnje in na prostoru pratra bo kmalu zavelo zopet staro, tiho življenje.

kruha in ker se črni kruh prodaja po 4 Din, je izkupiček 520 Din. Brez zaslužka bi se moral prodajati kruh po 3,90 Din, z 10% zaslužkom pa po 4,40 Din. Pri belem kruhu se povečajo stroški za kvas na 36 Din, 3% dodatni davek na 17,55 Din in za razpršenje na 5,80 Din. Skupaj znašajo režijski stroški pri belem kruhu 266 Din, za 100 kg bele moke 290 Din, torej skupno 556 Din. Beli kruh bi se moral prodajati brez zaslužka po 4,28 Din, z 10% zaslužkom po 4,89 Din. Iz teh dveh kalkulacij se razvidi, kako minimalen je zaslužek pri peki kruha. Vse v kalkulaciji navedene režijske cene so najnižje vzete in tudi cena moke odgovarja zadnji borzni ceni. Upoštevati je treba tudi to, da imajo peki še staro moko na zalogi in da se cene kruha nikakor ne morejo istočasno izpreminjati z borznimi cenami, ker je z ozirom na stalne zaloge moke računati najmanj z 14-dnevno razliko. Proizvajati cenejši kruh je mogoče samo onemu, ki vzame za peko kruha trgovsko moko, ki je za 20 par cenejša od pekovske, iz katere morajo peki izdelovati kruh.

Nakup pšenice. Dne 21. avgusta bo pričela v tukajšnjem vojaškem intendantskem skladišču posebna tozadevna komisija z nakupom pšenice za vojaško prehrano. Pšenica se bo kupovala samo od poljedelcev, ki jo sami pridelajo. Cene bo določilo vojno ministrstvo. Med nakupnimi pogoji je omeniti, da mora znašati hektolitrska težina 73 kg, primesi pa sme biti največ za 6 odstotkov.

Novo šolo bodo zidali pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Šola bo trirazrednica, zgrajena po novomodnih načelih s vsemi potrebnimi pritliklinami. Dne 1. septembra 1933 bo na tukajšnjem okrajnem načelnstvu desni breg prva pisarna ponudbena licitacija ob 11 dopoldne. Načrti in proračuni nove šole so interesentom na vpogled pri okrajnem šolskem odboru v Sv. Miklavžu na Dravskem polju.

Žetev smrti. Nenadoma je zadela smrt uradnika ljubljanskega magistrata g. Ivana Gliho, ki se je nahajal v Mariboru na obisku pri svoji hčerki. Umrl je v splošni bolnišnici, pokopali pa so ga včeraj na magdalenskem pokopališču. — Na Koroški cesti 58 je umrl g. Peter Germ v starosti 80 let. Pokojnik je bil oče mestnega cestnega mojstra in kapelnika godbe Katoliške mladine g. Germa. Pogreb blažega rajnega bo danes ob 16 iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče. — V Košakih 58 je umrl g. Anton Fras v starosti 72 let. Pogreb bo jutri ob 15.30 na franciškansko pokopališče. — Svetila pokojnim večna luč, žalujočim naše sožalje!

Brivci in lasničarji so imeli v dvorani Združene gospodarske banke izredni občni zbor pod vodstvom predsednika Novaka. Na dnevnem redu je bilo poročilo revizijskega odbora, vprašanje enotnih cenikov in kolektivne pogodbe za pomožno osebo.

Foto Japelj ima v zalogi slike ob priliki vstolice knezoškofa dr. Tomažiča.

Poroke. V mariborskih tujnih cerkvah so se poročili te dni: kotlar Glumac Demeter in trgovska pomočnica Vilijemina Kores, krojaški pomočnik Avgust Jan in šivilja Marija Devjak, železničar Maks Ferš in posestnikova hčerka Terezija Toplak, železničar Ferdinand Koren in šivilja Ljudmila Lešnik, trgovski pomočnik Štefan Walland in kontoristinja Štefanija Stupelj, mesarski pomočnik Ivan Fras in gospodinja Cecilija Pepelnik, mesar Zorž Walland in posestnikova hčerka Pavla Skale, sluga Konrad Kapun in kuharica Marija Herzog, čevljar Ivan Pukiš in služkinja Ana Šumenjak, hišnik Rudolf Lipovnik in kuharica Ivana Črešnar, delavec Konrad Pšeid in tkalka Alojzija Hobot, tovarniški delavec Janez Bezjak in železarska hčerka Marija Pezdicek, kmetki sin Jan Ludovik in zasebnica Margareta Obreza. — Novoporočencem obilo sreče in božjega blagoslova!

SSK Maraton. Drevi ob sedmih sestaneh vseh lahkoatletov na Livadi.

Za mestne ubože je daroval tukajšnji lekar-nar Alojzij Sirak 1000 Din. Bog plačaj!

Plavanje skozi Maribor priredi jutri v petek plavalna sekcija SSK Maratona.

S konja je padel. Občutno se je ponesrečil gledališki igralec Franjo Blaž. Jahal je na konju na izprehod, pa se je zival splašila ter ga vrgla. Obeleža je nezavesten. Prvo pomoč mu je nudil rešilni oddelček ter ga prepeljal na dom.

Kalvarijski potok pričnejo prihodnje dni pokrivati. Regulacija potoka se bo izvršila od vhoda v mestni park pa do mostu, kjer se odcepi od ceste pešpot na Kalvarijo. Potok bo v celoti omenjeni dolžini reguliran ter zaprt v pokrito betonsko strugo, preko katere bo po vrhu speljana cesta.

Dela na tlakovanju Aleksandrove ceste od Spatzekove gostilne proti kolodvoru se bodo te dni zopet pričela. Prekinjena so bila radi Mariborskega tedna.

Celje

Poročili so se: Znidaršič Stanislav, pek in Selček Marija, vdova po peku, oba iz Celja. — Šuper Jernej, peč. pomočnik in Kraševac Barbara, kuharica, oba z Viča pri Ljubljani. — Huš Franc, mizar v Gaberju in Barbara Vrenko, služkinja v Celju. — Čestitamo!

Smrtna kosa. V celjski javni bolnišnici sta umrla Jocič Slobodan, 24-letni akademik iz Belgrada in Pušić Ana, 40-letna žena natakarka iz Slov. Bistrice. N. v m. p!

Gledališka predstava v Sv. Juriju ob j. ž. Studentje vprizorijo v soboto, dne 19. t. m. ob 8 zvečer in v nedeljo, dne 20. avgusta ob isti uri v Katoliškem domu v korist Dijaške kuhinje v Celju Clabundovo komedijo v treh dejanjih: »XYZ«.

Med spanjem ga je okradla. Neki možki in neka ženska sta se šla hladiti v gozd pod Starim gradom. Možki je bil nekaj vinjen in je v gozdu zaspal. Ženska je to priliko izrabila in mu vzela 230 Din gotovine, nato pa odšla. Denar je deloma zaplila, deloma pa plačala dolg v gostilni. Celjska policija jo je pa kmalu izsledila in jo izročila v zapore tuk. okrajnega sodišča.

K Materi božji v Petrovce je na praznik poromalo na tisoče ljudi iz bližnjih in daljnih krajev, da jo poprosijo pomoči za bodoče. V Petrovcah je bilo ta dan kakor v mravljišču. Posebno radi prihajajo ob tej priliki v Petrovce savinjski hme-ljarji.

Aktovko so mu ukradli. Dne 15. t. m. je bila okrog 6 zvečer ukradena nekemu natakarku pri kopanju na prostem v bližini Seidlovskega studentje rjava usnjata aktovka z različnimi toaletnimi potrebščinami, enim zvezkom Tavčarjevih zbranih spisov ter denarnico z manjšo vsoto denarja.

Strela povzročila velik požar

Trem gospodarjem na Ivancih v Slov. krajini pogorelo vse do tal, četrtemu pa gospodarsko poslopje

Ivanci, 14. avgusta. Po hudi soparici, ki je vladala prejšnji teden, so se v soboto zvečer začeli zbirati temni oblaki nad Slov. krajino in bližnji so žigali, da se je vseh polasčala temna slutnja. Ko so ljudje začeli legati k počitku, se je nad vasjo zasvetilo in takoj nato udarilo. Na koncu vasi je v temo rezala močna svetloba in prebivalstvo je vse vprek vpilo: gori, gori!

Strela je udarila v hlev posestnika Gomboca Franca št. 6, in od tod se je ogenj z neverjetno naglico razširil na ostalo poslopje. Preden so mogli gasilci stopiti v akcijo, se je že vnelo poslopje posestnika Jerebica Jožeta št. 5. Zaradi bližine sosednjih poslopij in zaradi vetra, ki je stalno menjal svojo smer, so iskre zantetile požar pri tretjem posestniku Vogrinu Matiji št. 7, in obenem pri Győreku Štefanu št. 4. Razen pri Vogrinu, kjer

je pogorelo novo gospodarsko poslopje s hlevom in vsa letošnja žetev, je pri ostalih treh posestnikih pogorelo vse do tal. Rešili so si komaj golo življenje in živino. Pogorelo je tudi ves letošnji pridelek žetve, ki so ga imeli že omlačenega in lepo pospravljenega. Poleg tega je gospodarsko poslopje, ki je pogorelo pri Vogrinu Matiji, še zadolženo, ker so ga še le pred par leti postavili. Ker je bilo vse leženo in s elamo krito ter do dobra osušeno, se je ognjeni element širil z neverjetno naglico, tako da so mogli gasilci požar le omejiti. Precej ljudi se je pri gašenju lažje opeklo, nesrečni posestniki so pa duševno popolnoma strli. Pomoč je nujna, ker ni bil nihče zavarovan in se tem potom obračuna na vse merodajne faktorje ter na vse dobrodelne korporacije, predvsem pa na bansko upravo, da nesrečnikom takoj prisloži na pomoč!

Spominsko romanje slov. bojnikov na Brezje

V evetem letu, v jubilejnem letu odrešenja, ob 75 letnici prikazovanja Brezmadžne, ob 10 letnici romanja slov. bojnikov, so se na praznik zbrali bojniki iz vseh krajev Slovenije, na Brezjah. Do 5000 se jih je zbralo pri Materi milosti, pri svoji Materi. Mnogi pa, ki radi oddaljenosti in težkega stališča niso mogli priti, so poslali poudarjene tovarišem, v duhu so z nami doma pred Marijo molili. Nekateri so prišli že v ponedeljek. Jutranji izletniški in dopoldanski osebni vlak na praznik pa sta pripeljala stotine in stotine bojnikov, ki jih je sprejelo slovesno pritrkanje zvonov, in lep slavalovšč s pomenljivim napisom. Prihiti so bivši vojni kurati Kogej, Ratej, Bonač in Lavrenčič med nas. V svoji sredi pa smo pozdravili tudi naše prve in odlične člane in prijatelje, bojnikov. Po prihodu vlakov ob 7 je daroval sv. mašo in imel za bojnikov krasno pridigo pater frančiškan. Ob 10 za slovesno sveto mašo je bila cerkev veliko, veliko premajhna, da bi mogla sprejeti vse romarje. Pevci — pod vodstvom tov. Wagnerja so v cerkvi pred vojnim spomenikom odpele našo najlepšo »Ti o Marija«, nakar je stopil na prižnico bivši vojni kurat g. Bonač, ki je v lepem govoru omenjal zvestobo in prištno ljubezen naših bojnikov do Marije pomagaj. Slovesno ev. mašo je daroval g. kurat Kogej, asistiral so mu vsi drugi vojni kurati. Tudi pri sv. maši je prepeval zbor pevcev, po sv. maši pa so imeli vojni kurati po slovesnem obredu molitve za padle bojnikov, pevci pa so zapeli »Blagor mu« in »Oj Doberdob«. Mnogo bojnikov je tudi pristopilo k mizi Gospodovi. Ob 12 je bila dopoldanska cerkv. slavnost končana. Po kratkem opoldanskem odmoru so se nekateri vrnili domov ali na Bled, večina pa je ostala še popoldan do odhoda k večernim vlakom. Ves dan pa je bil Marijin oltar oblegan od pobožnih romarjev. Mirno in dostojno je slov. bojevniki proslavili spominsko obletnico svojega romanja k Mariji na Brezje.

PRI OMOTICI, SLABOSTI, BLJUVANJU

razgalite prsa, nadrgnite ista z volneno, v »ALGI« namočeno ruto, dalje čelo, senca, nosnice in tilnik, nato dobro vdihavajte »ALGO« iz steklenice ali z rutice. Počutek svežine Vas bo takoj okrepil.

»ALGA« se dobiva povsod 1 steklenica Din 14.—

Nov planinski dom na Gorjancih

Novo mesto, 16. avgusta.

Ze v ponedeljek zvečer se je zbralo na Gorjancih okrog 300 izletnikov, ki so prenočili v Tovarni, pri Gosposidi, Sv. Miklavžu in v Ivančevih šotorih na Malčovem krču. Večrni zgodaj jutraj pa so hiteli na Gorjance izletniki z vseh strani: iz Dolenjske, Bele krajine in Hrvaške. Mnogo jih je prišlo tudi iz Ljubljane. Veega skupaj jih je bilo okoli 1500. V ponedeljek zvečer so na raznih vrhovih zagoreli kresovi. Izmed njih sta bila največja pri cerkvici sv. Miklavža, ki so ga zakurili »Krkaši« iz Ljubljane, in pa na Malčovem krču. Tega je zažgala podružnica SPD v Novem mestu. Druga dne ob 11 dopoldne se je vršila na Trdinovem vrhu, pri razvalinah nekdanjih treh cerkv, slovesna služba božja, ki jo je daroval župnik od Sv. Nedelje na hrvaški strani dr. Firis. Nad improviziranim oltarjem je visela podoba sv. Elije ki se v gorečem vozu pelje v nebesa. Podoba je nalašč za to mašo narisal s pastelami navdušen izletnik iz Novega mesta. Pri maši je prepeval pevski zbor pod vodstvom župnika Dudaša iz Druge, z njim pa so prepevali skoraj vsi izletniki, prizor, ki bo ostal vsem v najlepšem spominu.

Vrsto slavnostnih govorov je otvoril župnik dr. Firis, ki je slavil Gorjance kot kraj, kjer se je najlepše razodela priroda. Predsednik podružnice SPD v Novem mestu dr. Ivančič se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k tako impozantni gorski slavnosti, predvsem agnitemu društvu »Krke« iz Ljubljane, ki si je po njegovih lastnih besedah »v kratki dobi svojega obstoja že stekla neverljivi zaslug za tujski promet na Dolenjskem in v Beli krajini.«

Solski inšpektor v p. g. Wester se je kot delegat osrednjega odbora SPD iz Ljubljane spominjal dogodkov pred desetimi leti, ko je krestna kumica gđ. Dora Staretova iz gradu Rupert vrh, sedaj ga. Fabjančičeva, izvršila krest Trdinovega vrha s tem, da je oškropila gorjanske skale z rujnim dolenjem. Nato je slavil Homerja naših Gorjancev Trdino, ki je kot večni popotnik prehodil vso Dolenjsko in Belo krajino ter vzljubil dolenjsko stran kot domovino našega pismenega jezika in kot zibel našega slovsstva. Proslava krsta Trdinovega vrha naj bi postala ob vsaki 10 letnici shodišče našega naroda od vseh strani.

Tretji govornik tajnik centralnega odbora »Krke« g. Podbevšek iz Ljubljane, je povdarjal, da se je prikrat zgodilo v kroniki naših Gorjancev, da je zagorel močegen kres na Malčovem krču, odkoder se vidi kakor na dlani na eni strani Dolenjska, na drugi pa Bela krajina in Hrvaška. Sročnji kresovi naj bodo simboli vztrajnega, požrtvovalnega dela, da zadobe Gorjanci tisto veljavo, ki jo uživajo pri nas druge planinske postojanke, ki se še dolgo ne morejo meriti z Gorjanci. V nadaljnjih izjavanjih je povdarjal velik pomen zgradbe novega planinskega doma na Malčovem krču in obljubil pomoč »Krke«. Opozoril je še na velik ljudski tabor na Trški gori pri Novem mestu 8. septembra.

Za Podbevškom so toplo podprli njegov predlog zgradbe novega planinskega doma zastopnik tujsko-prometnega društva g. Malešič iz Metlike, trgovec Mirko Makar iz Karlova in narodni glasnik Taraš iz Lošice. Temeljni kamen novega planinskega doma je bil takoj položen a tem, da je darovala neznana dobrotnica 1000 Din. Župan občine Radatovič g. Predovič je obljubil, da odstopi njegova občina brezplačno zemljišče na Malčovem krču za zgradbo planinskega doma, a druge okoliške občine bodo prispevale k zgradbi s stavbenim materialom.

Po vsem tem prav nič ne dvomimo, da bo novi planinski dom v kratkem stal. Posebno ker ima celo zudevo v rokah tako agilen odbornik, kakor je učitelj Ivančič »gorjanski atek«.

Muholovec

AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo posname!! Torej zahtevajte izrecno "Aeroxon"

Na Kumu

najvišjem zasavskem hribu (1219 m) so se zbrali v ponedeljek večer prijatelji »Krke« iz Zasavja in iz Stajerske, da poslejo bratske pozdrave istočasno na Gorjancih pri krestni slavi Trdinovega vrha zbranim prijateljem Dolenjske. In zagoreli so trije bratski kresovi: na Kumu, na Trdinovem vrhu in pri Sv. Miklavžu, da so jih opazovali širom Stajerske, Bele krajine in Dolenjske. Tudi naslednji dan so prihajale še skupine okolčanov, da navežejo ožje stike s centralnim odborom »Krke« in mu poročajo o svojih lastnih krajevnih potrebah. Veliko zanimanje za »Krko« so pokazali Celjani, kjer je naseljenih precej Dolenjcev in katerim smo morali obljubiti, da se letos še enkrat v večjem številu sestanemo na našem lepem Kumu.

Dostop na Kum je v senci obširnih gozdov zelo prijeten in radi položnosti nenaporen, razgled pa edinstven, saj obsega vse prostrani prostor med Karavankami in Snežnikom na eni strani in obširen predel Stajerske in Hrvaške na drugi strani. Južno vzhodje Kuma z globokimi, romantičnimi soteskami Sopote in Škledrovca pa spada gotovo med najlepše kraje Slovenije. Središče tvori 770 m visoko »ležeči« št. Jurij pod Kumom z vsemi pogoji prijetnega višinskega letovišča. Pa so tudi podjetni ti naši Komlanci. Agilni g. Jože Knez je pred kratkim otvoril novo turistično restavracijo, ki ji po prijazni legi in okusni opremitvi daleč na okoli ni enake, gostilna g. Medveda kraj št. Jurija pa je radi prekrasnega položaja in izborne postrežbe že dolgo poznana v turistovskih krogih. Enako prijetno pa se posedi tudi v prijetni senci pred gostilno g. Martina Kneza, ki ga kaj radi obiskujejo njegovi številni ljubljanski znanci.

Pa tudi za stremeljenja »Krke« imajo Komlanci razumevanje. Kaj radi so vstopili v naše vrste in g. oskrbnik planinske kočice na Kumu, dalje gg. Jože Knez in Medved v št. Juriju so takoj dovolili vsem članom »Krke«, ki se izkažejo s člansko legitimacijo, 20% popusta pri hrani in pijači.

Posnemajte jih in obiščite jih!

Slovesna otvoritev kopališča v Guštanju

Zadnji nedelje je tukajšnji Rdeči križ slovesno otvoril javno kopališče ob gorskem potoku »Suhac«.

Otvoritev je prisostvovalo mnogobrojno občinstvo. Prvi je povzel besedo župan trga Guštanj g. Mrkva, ki je pozdravil navzoče in čestital odobru R. K., ki je kljub gospodarski krizi priskrbel Guštanjčanom moderno kopališče. Nato so se odobru R. K. zahvalile tri deklice, ker jim je odelež dana prilika v tem kopališču utrjevati svoje telo in duha.

Predsednik R. K. dr. Erat je pozdravil najprej okrajnega načelnika dr. Tekavčiča iz Prevalj, ki je blagovollil prevzeti pokroviteljstvo, nato nadzornika dr. Westra iz Ljubljane, ki je zastopal glavni odbor in oblastni odbor R. K. v Ljubljani, vse ostale delegate R. K. in delegata »Slovenec«, nakar je domači g. župnik Barbič izvršil blagoslovitev in imel na zbrane kratke nagovore. Po blagoslovitvi je pokrovitelj dr. Tekavčič prerazl trak in v vodo se je pognal odbornik Jelenko in kopališče je bilo s tem otvoreno. Slovesnost je prisostvovalo tudi 19 članov

Solnce in NIVEA CREME * OLJE

Uživajte svoj prosti čas na zraku in solncu, kadar le utegnete, toda vzemite vedno seboj NIVEA! Naglo boste zagoreli in nevarnost solnecarice je tomala odstranena. Toda nikdar se ne solnite z makrim telesom, temveč ga vedno prej natrite. Nivea krema učinkuje v vročini prijetno ohlaja, v hladnih dneh vas pa obvaruje Nivea-olje pred premočnim ohlajenjem.

Nivea se ne da nadomestiti, niti penarediti, ker vsebuje EUCER T, kot nobeno drugo sredstvo za negovanje kože.

Nivea je poceni: krema Din 3'50, 6'—, 12'—, 25'—.

»Maratona« iz Maribora, ki so po otvoritvi priredili tekme v plavanju in igranju »waterpolo«, nakar se je izvršila prijateljska tekma z žogo med Maratonci in guštanjskimi fanti, ki je povzročila med občinstvom obilo smeha.

Kakor smo slišali iz pozdravne govora odposlanca g. nadzornika Westra, je guštanjski odbor R. K. eden najagilnejših v Sloveniji. To priznanje pa si je odbor tudi v polni meri zaslužil. Saj je v teku svojega kratkega obstoja izvršil že veliko delo. Pred petimi leti si je nabavil svoj rešilni avto, sezidal lastno garažo, kupil lep stavbni prostor, kjer misli, ko se bodo finančne razmere izboljšale, postaviti svoj lasten dom. In še koliko drugega dela. Sedaj pa »kopališče«!

Ni čuda, da je našlo to človekoljubno delo tudi razumevanje in priznanje na najvišjem mestu. Saj sta bila pred kratkim predsednik dr. Erat in marljivi tajnik Rajko Kotnik odklikovana z visokim odklikovanjem, z redom sv. Save III. stopnje.

Tudi mi čestitamo odboru na tem velikem delu in mu kličemo: »Le po tej poti naprej«!

Prva nesreča na guštanjskem kopališču

Guštanj, 14. avgusta.

V nedeljo zvečer okrog osmih, ko so zapustili zadnji kopalec novotvorjeno kopališče, sta se prišla kopat 20letni Joško Slivnik pd. Pretnekarjev iz Kotel in njegov tovariš G. Ko sta se nekaj časa kopala in je Slivnik že dvakrat preplaval bazen, je tovariš nenadoma pogrešil Slivnika. Stutil je, da se je zgodila neurea. Alarmiral je ljudi, ki so bili zbrani na veseličnem prostoru. Fantje so takoj začeli iskati Slivnika po vodi in so ga po četrturnem iskanju res našli ležečega na hrbtu v globini 1.60 m. Navzoča zdravnik dr. Erat iz Guštanj in dr. Aschenbrenner iz Prevalj sta mogla ugotoviti le smrt, saj je nesrečni fant ležal nad četrt ure v bazenu.

Omejitev števila inozem. visokošolcev v Avstriji

Radi prenapolnenosti avstrijskih visokih šol je zvezno ministrstvo za pouk na Dunaju izdalo naredbo, da morajo inozemski državljani, ki hočejo v zimskem semestru 1933/34 študirati na kakšni avstrijski visoki šoli, to željo pisмено prijaviti najkasneje do 1. septembra t. l. pri dekanatu pristojne fakultete oziroma pri rektoratu, tudi če so na dotični šoli že bili inškrbirani. Do začetka oktobra dobe prosilci obvestilo, če obstoji z ozirom na dano prostorno razmerje možnost, da se jih sprejme ali ne. Natančnejša pojasnila se dode pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani, Tyrševa cesta 31/1.

Koledar

Četrtek 17. avgusta: Hijacint, spozn.; Julijana, devica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla na praznik v 72 letu starosti gospa Ivana Nabergoj. Pokopali jo bodo danes ob 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujocih naše sožalje!

† V Bohinjski Bistrici je umrl g. Ivan Sodja, strojar in posestnik. Pogreb bo v petek ob 9 dopoldne. Blag mu spomin! Preostlim naše sožalje!

† V Trbovljah je pretekli terek umrl g. Volfgang Ameršek, vpokojeni poduradnik in gostilničar. Pokopali ga bodo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva. Zalujocih naše sožalje!

† Na Bučah je umrl ugleden posestnik in vinski trgovec, dolgoletni župan g. Anton Bovha. Naj v miru počiva! Sorodnikom globoko sožalje!

Naša počitniška fotoslužba:

Na dopust vzamete s seboj vrečice z našim naslovom, ki jih dobite brezplačno pri nas. Osvetljeni film vtnakne v vrečico na isto napišite Vaš naslov in zavitek oddaste kot vzorec po pošti. Z obratno pošto Vam mi vrnemo razvit film in od vsakega uspelega posnetka po 1 kopijo. Dobra izdelava Vaših posnetkov Vam je zajamčena.

Drogerija Gregorič, d. z o. z. LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 5

Ostale vesti

— Za sprejem v bogoslovno semenišče v Ljubljani je treba prošnjo vložiti najkasneje do 31. avgusta. Župni uradi naj blagovolijo abiturijente, ki nameravajo stopiti v semenišče, pravočasno opozoriti na lozadveni odlok v Škof. listu 1933, str. 47.

— Znižana vožnja v Ptuj k proslavi 25 letnice septembskih dogodkov. Na prošnjo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda je prometni minister z odlokom MS št. 17.168 od 4. avg. 1933 dovolil znižano vožnjo na drž. železnih udeležencem proslave 25 letnice septembskih dogodkov v Ptuj, ki se bo vršila 8., 9. in 10. septembra in to: a) telovadencem, ki bodo prisostvovali ptujski proslavi četrtinske vožnje in b) vsem ostalim udeležencem polovično vožnjo. Vozna olajšava velja od 4. do 14. septembra na vseh vlakih, razen ekspresnih.

— Pozor pred pustolovcem. V Novem mestu se je tni mudil neki D. V. iz Ljubljane. V. ki ima za seboj že precej nainnih pustolovskih podvigov, se je v Novem mestu prikazal v semeniški obleki, se izdajal za bogoslovca v tretjem letniku in nabiral okrog prispevke za almanah »Utrinki«, ki da ga bodo izdali v jeseni ljubljanski bogoslovci. Svarimo vse gg. duhovnike in druge pred njim, ker je deško kljub svojim mladim letom že prefrigan pustolovec.

— Skupina angleških pevcev pod vodstvom g. Woodhousea, znanega prijatelja Jugoslavije, častnega majorja jugoslovanske vojske, se nahaja

sedaj v Jugoslaviji in je priredila več neoficielnih in neformalnih koncertov. Zal jih ne moremo poslušati v Ljubljani. V petek 18. t. m. odpotujejo na Bled, kjer bodo zvečer pred hotelom »Petran« imeli neformalen koncert. Blejsko občinstvo opozarjamo na to prireditel!

— Tovarišice maturantkinje letnika 1923 dr. ženskega učiteljskega v Ljubljani! Sestanek ob 10 letnici bo 26. t. m. ob 15 na vrtu restavracije »Zvezdca«. Pridite vse! Na veselo svidenje! — Anica Srpan-Kozjek.

— Bolne žene dosežejo z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice neovirano, lagodno izpraznjenje črev, kar večkrat izredno dobrodejno vpliva na obolele organe. Pisatelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so potrjeni ugodni učinki »Franz-Josef« vode tudi potom njihovih raziskovanj.

— Junaki noža zopet na pohodu. Ljubljanska bolnišnica je v zadnjih dneh sprejela več poškodovancev, ki so jo skupili v neizogibnih gostilniških pretepih. Zalostna je ta kronika in zdi se, da pri nas menda nikoli ne bo drugače. — V Račni pri Grosuplju so se stekli fantje v gostilni pri Pilerju. V pretepu je nekdo sunil 36-letnega posestnika Jožeta Poderžaja z nožem v levo roko in v vrat s tako silo, da mu je izbil nekaj zob. Podržaja so težko ranjenega prepeljali včeraj popoldne v ljubljansko bolnišnico. — Tudi v Beduljah pri Begunjah na Gorenjskem je v neki gostilni od vina razgretim fantom zavrela kri. Nastal je hud pretep, v katerem so delovali noži in steklenice. Na bojišču je obležal smrtnonevarno ranjen posestniški sin Franc Petrič, ki ga je neki vročerkovec z nožem zabodel v trebuh. Petrič ima močno poškodovano drobovje in ni skoraj nič upanja, da bi okrevl. Za krivcem poizveduje orožništvo. — V neki močanski gostilni je neki Bosanec dvakrat sunil z nožem v roko knjigoveza Otona Makovca s tako silo, da je moral slednji iskati pomoči v bolnišnici. — Magistratni uradnik g. Franca Orehka, stanujočega v Lepodvorski ulici, pa je na poti proti domu preteklo noč ob 1 nekdo počakal za vogalom in ga sunil z nožem v glavo. Po atentatu je zločinec pobegnil.

— Pri zaprtostih in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklosti iter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček.

— Gospodinski koledar (urednica Utva), ki ga je doslej izdajala 11 let Jugoslovanska Matica, izide za leto 1934 v kratkem, in sicer zopet v isti obliki, s petro gospodinsko vsebino. Cena kakor doslej 20 Din, v predplačilu 18 Din, poštnina 2 Din za izvod. Naročila in predplačila, sprejema urednica Utva-Mila Prunk, Ljubljana, Mirje 27.

— Velikega gospodarskega pomena in važnosti je pri nas brezdvomno sadje. Baš sedaj, ko je veliko sadja že dozorelo, si naše gospodinjke prav prizadevajo, kako isto dobičkanosno uporabiti. Iz zadrege bo izborno pomagala izvirna knjiga: Sadej v gospodinjstvu, ki jo je spisal naš prvi sadni strokovnjak g. Martin Humek. Knjiga je razdeljena na tri dele. Prvi del opisuje razne vrste in sadna plemena ter nego sadja itd. Drugi del se bavi z uporabo sadja, kako ga vkuhamo in pripravljamo razne kompote, konzerve, marmelade in sadne sokove. Tretji del nudi razna navodila v konzerviranju in sušenju zelenjavi. Knjiga je bogato ilustrirana in naj ne bo brez nje nobena slovenska gospodinja. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani ter velja 24 Din.

— Preselitveno naznanilo. Cenj. občinstvo obveščamo, da se manufakturna trgovina Mara Ramovš, Ljubljana, preselila iz Tavčarjeve ulice 2-1, sedaj na Sv. Petra cesto 26, v prostore prejšnje trvdre Marija Rogelj.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Radeče pri Zid. mostu

G. župnik Lovšin — 50-letnik. Jutri, 18. avg. obhaja naš g. župnik Anton Lovšin 50-letnico svojega rojstva. Jubilant se je rodil v Ribnici 18. avg. 1883. leta in pel istotam novo sveto mašo 17. julija 1908. Kaplanoval je v različnih krajih ljubljanske škofije, kakor tudi v Radečah. Med vojno je služboval kot vojni kurat na italijanski fronti ter tam storil mnogo dobrega za naše fante. Po vojni je prevzel mesto župnika pri nas, kjer ga vsi spoštujemo in ljubimo. Bog ga živi še mnogo let! Ad multos annos!

Nova sv. maša. Na Marijinem dvoru pri Radečah je pel na praznik Vnebohoda D. M. novo sveto mašo lazarist Alojz Strašek.

Rogaška slatina

Steklarji v Rogški Slatini bodo priredili v četrtek, 17. avgusta ob pol 9 zvečer v dvorani Zdraviliškega doma koncertni večer. Pela bo priznana koncertna pevka-koloraturka Stefania Vukova-Frankovska s spremljevanjem na klavirju dirigenta ljubljanske opere Antona Neffata. Zapela bo več romansov in opernih arij. Slavko Korošec, član opernega orkestra, bo zaigral na flavto s konservatoristom, priznanim pianistom Reinholdom Gallattijo Mozartov »Koncert na flavto in klavir«. Moški pevski zbor steklarjev, ki ga vodi pevovodja steklar Franjo Dimler, in ki je prvovrsten zbor, bo zapel celo vrsto lepih delavskih in narodnih pesmi. Za ta koncertni večer vlada veliko zanimanje v Rogški Slatini in okolici. Prireditel je v prid ubogim steklarjem, ki praznujejo po 2, 3, celo 4 dni v tednu in njihove rodbine, posebno pa otroci, naravnost gladujejo.

Friedrich Muckermann S. J. - petdesetletnik

Jezuitski pater Friedrich Muckermann praznuje danes 50-letnico svojega rojstva. A pravzaprav je ne »praznuje« on, marveč ves izobraženi katoliški svet, ki ga pozna. Sam si niti ta dan ne privoščiti časa za praznovanje, kajti njegovo geslo je: »Življenje je vedno pred nami, nikdar za nami.« Zato nikdar ne počiva, vedno snuje in dela.

Da to zmore, se ima zahvaliti četverim trdnim stebrom, na katerih sloni vse njegovo dejanje in nehanje: jekleni telesni moči in zdravju, ki ga usposablja, da igraje in brez najmanjše utrujenosti prenaša največje telesne napore, kakor dolga potovanja, nočne vožnje, govore in pridige; potem trdni, temeljiti znanstveni podlagi, ki si jo je bil pridobil v tisti stari jezuitski izobrazbi, ki do jama celega človeka; tretjič svoji trdni veri in četrtič svoji zvesti ljubezni do naroda in domovine.

Sinje se svetimo v vesoljstvu

Vse premičnice imajo svojo posebno luč. Mars sije v rdečkasti luči in je najbrž iz tega razloga posvečen vojnemu bogu. Venera je ledeno bela, Jupiter zelenkast. Ta sij je posledica barve površine premičnice v zvezi z vplivom njenega ozračja. Seveda mora tudi zemlja imeti svojo barvo. A noben zemljan ni gledal svoje domovine iz vesoljstva, in še vedno nimamo poročil z Marsa, da bi zvedeli, v kateri luči vidijo zemljo njegovi prebivalci. Prof. Sleeper na Lowellovi zvezdarni v Zedinjenih državah je rešil to uganko s pomočjo analize zemeljskega odseva na luni. Ta »pepel-nata luč« ima blede plavo barvo, kakor so dokazali spektroskop in drugi fotometrični aparati. Zemlja žari v vesoljstvu v plavi luči.

Razorožitev zločincev

Ameriška vlada se pogaja s Thompsonovo tovarno za strojnice, da onemogoči oboroževanje zločincev. Tvrdka se bo morala obvezati, da bo strojnice prodajala edino državi.

Najnovejši betonski orjak v Newyorku: središče Rockefellerjeve Radio-city. Hiša ima 70 nadstrepj in stane 250 milijonov dolarjev. V njenih gledališčih, kinih, predavalnicah in restavracijah je prostora za 75.000 ljudi.

„Marijine niti“ - jadralno letalo

Znanost se vedno bolj zanima za rojene zrakoplovce, žuželke in ptice. Aerodinamika je zbrala pri tem opazovanju veliko dragocenih podatkov, ki so prišli prav graditeljem in letalcem. To velja pred vsem za takozvana jadralna letala brez motorja, ki se dvigajo na vrhu hriba ali privezana na motorno letalo, ki jih zapuščajo, čim je dosežena potrebna brzina. Jadralno letalo izkorišča navpične in vodoravne zračne struje ter zahteva od krmarja veliko spretnosti. Izurjeni letalci so ponovno naredili brez motorja več sto km dolgo pot v krogih, dosegli veliko višino in srečno pristali na istem kraju. Ti uspehi so obudili zanimanje za pajke, ki jih ne štejejo med žuželke, temveč med živali. Ti davno znani povsod razširjeni pajki izkoriščajo

Kot sin hückenburške dežele je že zelo rano vstopil v Jezusovo družbo, postal magister artium na univerzi v Kopenhagenu in položil teoretično-praktični izpit iz pedagogike. Potem je poučeval eno leto na kolegiju »Stella Matutina« v Feldkerchu in nato pet let na Andrejevem kolegiju v Charlottenlundu. Med svetovno vojno je bil priljubljen vojaški duhovnik na vzhodnem bojišču, noč in dan v pomoč vojski in častništvu. Ob koncu vojne so ga boljševiki zaprli in je ostal v ječi celo leto. Tu je ostal izobraženemu možu od vseh knjig samo brevir in ga obvaroval, da se ga ni lotila jejniška pobitost. Poslej je veljal za enega najboljših poznavalcev boljševizma in najmočnejšega borca proti njemu in njegovemu brezboškemu delu v Nemčiji. P. Muckermann se je vsa povojna leta neutrudljivo gibal za cerkev in svojo domovino, za mladino in ljudstvo; njegova književna delavnost ni poznala meja. Od l. 1921. izdaja časopis »Gral«, okrog katerega se zbirajo katoliški nemški književniki. Kot izvrstnega govornika ga ne poznajo samo v Nemčiji, ampak tudi na Holandskem, v Belgiji, Švici in v Avstriji.

Na prošnjo nekega berlinskega časopisa je bil nedavno zapisal o sebi: »Na množičnih prireditvah sem delal, po domačega vseh evropskih glavnih mestih sem govoril, vse metode novega časa sem uporabil, si prizadeval celo za kino, radio in ples, se udeležil nešteti konferenc, govoril v cerkvah in dvorinah, pred znanstveno izobraženimi poslušalci in pred proletarci in se pri tem vedno zavedal, da vselej služim celoti, če na vsakem mestu prav delamo. Kajti to je Goethejeva modrost, da je veliki sistem bogodan in da vedno ustvarjamo nekaj dragocenega, če se držimo zakonov narave.«

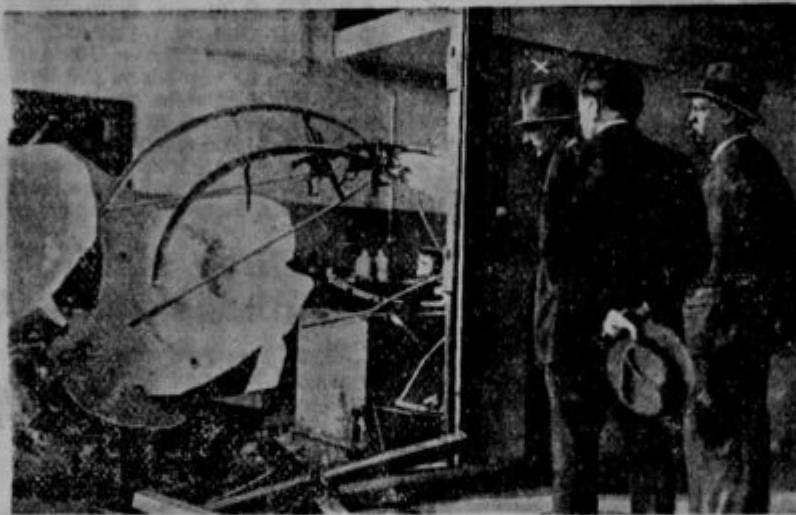
P. Muckermann je napisal tudi za naš list veliko tehničnih, globokoumnih prispevkov. Zato se ga nes iskreno pridružujemo njegovim častilcem in od srca želimo, da bi ga Bog še veliko let ohranil Cerktvi in katoliški družbi.

Nov svetovni rekord v »kravlu« na 1000 m: dosegel ga je japonski olimpijski zmagovalac Makino z 12:51.6.

Romantika 20. stoletja

V Livornu je bila te dni čudna poroka: že desetokrat kaznovani žepni tat Emilio Ponti je poročil hčer bogatega livornskega tovarnarja. Zgodba se je začela pred letom dni, ko je Ponti v neki trgovini ukradel neki gospodični denarnico. Ta je tatvino takoj opazila, poklicala so stražnika, ki je Pontija odvedel na policijo. Medpotoma se je deklica — bila je tovarnarjeva hči — v tatu zaljubila. Ko je ta prestal kazen, je preprosto starše, da so mu dali službo v tovarni, in slednjič so ji starši na njene prošnje dovolili, da se s Pontijem poroči.

Razbitine Piccardove gondole, ki je ob preizkusu trdnosti eksplodirala. Na sliki vidimo prof. Cosynsa (+), Piccardovega tovariša in sodelavca pri poletih v vesolje. Pri eksploziji sta bila dva delavca ubita, a Cosyns je le malo opraskalo.

SOS v zasebnem življenju

Britska družba »The Big Broadcast«, lastnica največjih angleških radio postaj, objavlja zanimive podatke o »zasebnih S. O. S.« Njih število je znansko lani nad en tisoč. Zasebniki se vedno bolj čisto poslužujejo radio valov pri nujnih svarilih ali poizvedovanju. Oddane vesti so v 412 primerih imele zaželen odmev, v 33 primerih niso obrodile uspeha in v ostalih slučajih so bile sploh brez odgovora. Radio telefon nudi neprecenljivo pomoč v izrednih okoliščinah. Tako je bil obveščen ribič, ki je lovil na visokem morju, da mora nazaj v pristanišče in na vlak, ker umira njegov oče. Angležinja, ki je odšla na francosko Riviero brez stalnega naslova, je dobila poročilo, da je v Londonu nevarno obolela njena hči in sl. Radio z uspehom išče dediče. Tako je zvedel mlad Anglež v majhnem italijanskem kopališču, da ga pričakuje v domovini veliko premoženje in naslov lorda. Neka bolnišnica na deželi je klicala gospodičino, ki je izostala po preiskavi. Zdravniki so ugotovili po Röntgenovi sliki, da je nevarno bolna in mora biti takoj operirana. Lekarnar, ki je pomotoma izročil kupcu napačno zdravilo, ga je obvestil o nevarnih posledicah. Velik odstotek zasebnih »S. O. S.« tvorijo popisi zločincev, ki jih oddajajo žrtve marsikdaj nekoliko minut po napadu iz najbližje telefonske govornice.

Avtomobili - zastrupljevalci

Kongres britskih zdravniških zbornic v Dublinu je na predlog uglednega znanstvenika, sira Williama de Courcy Hillerja, objavil spomenico o kvarnem vplivu avtomobilov na zdravje. Strokovnjaki ne dvomijo, da ima predelan avtomobilski plin jako slabe, še nezadostno raziskane posledice za pljuča potnikov in tudi pešcev. Slabi izpuhi učinkujejo kakor plinski napad na fronti. Sprožen ali ustavljen motor in tudi prestava brzine med vožnjo takoj pokvarijo zrak. Avtomobilski plini pokvarijo tek in zdravo barvo. Posebno trpijo majhni otroci, ki vdihavajo zrak nižjih, najbolj zastrupljenih plasti. Kri prometnih stražnikov izkazuje nadpovprečno količino škodljivih ogljikovih plinov. Mehaniki, ki popravljajo avtomobile v zaprtih garažah, prej ali slej obole. Šoferji manj trpijo od lastnega motorja, a zato vdihavajo strup drugih avtomobilov. Če bo motorni promet stalno naraščal, bodo morali pešci po vsemestih kmalu nositi plinske maske.

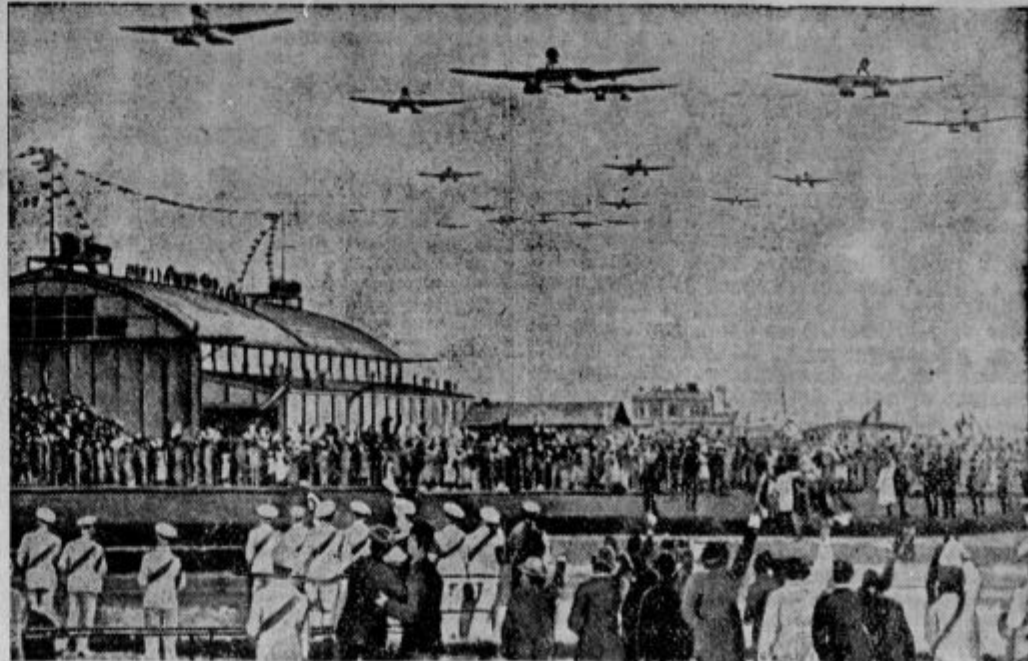
Novi predsednik na Kubi, Manuel de Cespedes, vodja dosedanje opozicije, ki je izsilila odstop predsednika Machada.

Mrlič živel še dva dni po smrti

V Milwaukeeju v Zedinjenih državah je umrl milijonar, ki je vse življenje trpel na srčnih napadih. Starec je vnaprej pričakoval smrti in milo prosil zdravnike, da bi mu samo za dva dneva podaljšali življenje. Pričakoval je svojega sina, letalca, ki mu je moral zapustiti neko važno poročilo. Bolnik je naposled podlegel razburjenju, zahropel in izdihnil. Sina še ni bilo. Zdravnik Albert Hyman je sklenil porabiti zadnje sredstvo in naročil aparat za srčno električno masažo. Zdravniki so prebodli mrliču srce s posebno iglo, priklopili aparat in čakali. Nekoliko minut pozneje je pričela utripati žila in srce se oživilo. Mrlič je odprl oči in zahteval požirek vode. Na ta način so zdravniki 48 ur vzdrževali življenje dejansko mrtvega starca. Naposled je dospel sin. Zdravniki so se odstranili. Starec je pričel komaj slšno, a razločno narekovati poslednjo voljo. Po končanem razgovoru so zdravniki odklopili aparat, srce se je zopet ustavilo, bolnik zaprl oči in zdaj za vselej umrl.

Tramvajska streha na valjcih, ki se da po ljubno odkriti in zakriti. To novost so uvedli na cestni železnici v Leipzigu, dočim je na velikih avtobusih že dolgo v rabi.

Balbo zopet doma. Na sliki vidimo njegov prihod v Ostio. Kakor znano, je tudi ta italijanski reklamni polet v Ameriko zahteval človeške žrtve.

Reforma češkoslovaških posojilnic

Češkoslovaška vlada je objavila novelo o ureditvi poslovanja posojilnic in kreditnih zadrug sploh. V glavnem sloni zakon na dosedanjih postavah, ki so določale delovno področje posojilnic in kreditnih zadrug. Zakon pa ni ugodil tistim, ki bi bili radi dosegli, da se to področje razširi tudi na področje drugih (bančnih) kreditnih zavodov. Med drugim prepoveduje zakon soudeležbo pri drugih podjetjih in določa, da morajo zadrug v prvi vrsti pomagati svojim članom.

Mestne posojilnice (v smislu zakona iz 1852), kreditne zadrug (v smislu zakona 1873) ter kmetijske in obrtne kreditne zadrug (zakon iz iz leta 1898) lahko sklepajo s svojimi člani in po potrebi tudi z nečlani naslednje kupčije: Podeljujejo posojila, in to tudi industrijskim podjetnikom, ako so njihovi člani; diskontirajo menice, vrednostne papirje in zapadle kupone; prevzemajo jamstvo za akreditivne, čeke, menice; podpisujejo lahko državna in druga javna posojila, trgujejo z domačimi vrednostnimi papirji, z žlahtnimi kovinami, devizami in valutami ter jih lahko kupujejo na borzi; sprejemajo vrednostne papirje, zlato, devize in valute v shrambo in lahko oddajajo v najem »safec« in končno sprejemajo lahko tudi vloge,

in sicer tudi na tekoči račun.

Glede poslov z nečlani veljajo naslednja navodila: Zadrug lahko sprejemajo vloge nečlanov, diskontirajo menice, kupujejo efekte in jih proti polnemu kritju prodajajo, sklepajo lahko z njimi posle glede valut in sreč ter dajejo lahko posojila občanom in okrajem, toda vedno samo, ako polagajo javno računo. Vsi ti posli so dovoljeni, ako jih dovoljujejo zadrugna pravila. S posebno odredbo bo vlada določila, katere posle smejo denarne zadrug sklepati edino s posredovanjem svojih zvez.

Revizija zadrug se popolnoma reorganizira. V Pragi se osnuje centrala revizijskih zvez, v katero se včlanijo vse revizijske zveze, ki izvajajo revizijo nad denarnimi zadrugami v smislu te novele. Vpis v centralo je obvezen. Centrala sama se razdeli v štiri skupine. V prvi bodo revizijske zveze kmetijskih kreditnih zadrug, v drugi zveze mestnih posojilnic, v tretji zveze obrtnih in kreditnih zadrug ter v četrti zveze delavskih zadrug. Centrala bo nadzirala poslovanje revizijskih zvez, izdajala bo revizijska dovoljenja in razsojala v sporih med zadrugami in revizijskimi zvezami, oziroma revizorji.

Občni zbor Hmeljarske zadrug

Zalec, 15. avgusta.

Danes se je vršil v Jančevih prostorih III. letni občni zbor Hmeljarske prodajne zadrug v Zalcu. V imenu načelstva je poročal predsednik g. Mihečič, ki je predvsem povdarjal, zakaj je bila zadruga ustanovljena: ne da bi ovirala hmeljsko trgovino, temveč, da bi bila regulator cen na našem hmeljskem trgu. V preteklem letu je priredila zadruga vzorčni hmeljski semenj, na katerem je razstavilo svoje blago okrog 80 hmeljarjev in je zadruga prodala svojim članom čez 600 stotov hmelja. Zadruga je vršila svoje delo tudi s predavanji in s strokovnim listom »Slovenski hmeljar«. Zadruga je tudi sklicala sestanke hmeljskih trgovcev in posredoval pri oblasteh, naj bi se znižala železniška tarifa za hmelj kakor tudi carine na izvoz našega hmelja v tuje države. Zadruga leta so pokazala, da s hmeljem savinjski kmet stoji in pade, zato je predsednik pozival hmeljarje, naj se združijo v zadrugi, ki bo znala najboljšo zaščiti njegove interese. Sledilo je poročilo št. 20, ki ga je podal g. Žumer in ki je predlagal vodstvu zadrug zahvalo, kar je bilo tudi z odobravanjem sprejeto.

Pri slučajnostih je govoril najprej okrajni kmetijski referent, znani hmeljski strokovnjak in urednik »Slovenskega hmeljarja« o postanku, namenu in cilju zadrug.

Nato se je razvila živahna debata o tem, kako pomagati zadrugi. V debato so posegli g. Kuder, baron Warsberg in Steblovnik, ki je tudi postavil predlog, naj načelstvo in nadzorstvo Hmeljarske prodajne zadrug razmisli, ali o tem, koliko prispevkov bi bilo treba od posameznih članov hmeljarske zadrug in naj to stvar izvedeta do prihodnjega leta. Tako bi se počasi nabiral fond, ki bi bil pripravljen za čas, ko bi nastopile slabe letine. Začetki bi bilo treba z malim, da ne odbije članstva.

Nato se je razpravljalo o vzorčnem sejmu; kako se bodo dostavljali vzorci, o tem bodo člani pravčasno obveščeni, kakor bo tudi zadruga obvestila člane, kdaj bo najugodnejši čas za prodajo. Zadruga je tudi prosila pri hmeljski upravi podpore za vzorčni sejem in za »Slovenski hmeljar«. Ker ni bilo odgovora, zato je deputacija intervenirala tudi zaradi tega in g. ban je obljubil svojo pomoč. Zatem je bilo sklenjeno, da se odposlje udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju.

Končno je še g. inž. Dolinar podal kratko hmeljsko poročilo, dalje je poročal o izgledih na letošnje cene in kako bo potekala sezona. Opozorjal je posebno navzoče, naj posebno pazijo na časopisna poročila in naj ne poslušajo tistih, ki gledajo le na svoj žep, temveč one, ki jim je pred očmi le blagor lepe Savinjske doline. Zatem je predsednik ob 10 zaključil občni zbor.

ČEŠKOSLOVAŠKI HMEJ UNICUJE SUŠA

Zatec, Č. S. R., 11. avg. Izredna suša zadržuje izkobiljenje. V nekaterih legah so nasadi tako trpeli, da je rastlina že na meji svoje odpornosti, kar bo lahko imelo — ako ne bo, dežja — katastrofalne posledice. Trajna suša je povzročevala, da je stanje hmeljskih nasadov neenako in sicer v vseh legah pa cvet tudi usahuje. Nasadi so brez vsake odst. pa nenormalen značaj. V teh so trte dosegle

komaj žično konstrukcijo. Cveti se nahajajo le na zgornji tretini ali četrtini trti in so na kratkih panogah bogato obsute z njim.

Vsede suše je tudi prehod cvetja v koble nenormalen in se izvršuje le pomale, v nekaterih legah pa cvet tudi usahuje. Nasadi so brez vsake golazni, le nezaten del trpi po rdečem pajku. Vsede suše tudi odpada listje. V nekaterih vrstovih je ze odpadlo do tri četrtine ogrodja. Peronospora je izginila, a škropljenje se kljub temu nadaljuje, v kolikor to dopušča čas obče žetve. Vsi hmeljarji so na brizganje pripravljeni, posebno za slučaj rose, megle ali dežja.

Pridelek bo zelo težak in odlične kakovosti. O množini letine se še ne da govoriti. Sigurno je, da hmeljarji z njo ne bodo zadovoljni, posebno pa, če ne dobimo v najkrajšem času izdatnih padavin. Cenitev letine je še prezgodnja, posebno če ne bo potrebna vlaga podpirala okobuljenje cvetja. Tudi trgovina si glede množine ni na jasnem. Če ne pridejo zaželjene padavine v najkrajšem času, je mogoče, da bo pridelek za eno četrtino, oziroma za eno tretjino manjši kot lansk. Obiranje hmelja se bo pri ugodnem vremenu začelo v ranih legah v teku 10 dni, ako ne bodo hmeljarji vsled suše prisiljeni k predčasnemu obiranju. — Češki odbor Jednote hmeljarjev.

XIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov.

Zatec v Sav. dol., 15. avg. Zeljno pričakovanih padavin do sedaj še ni bilo. Z ozirom na dejstvo, da se okobuljenje le počasi izvršuje, se bo obče obiranje hmelja pričelo šele 21. t. m. Obče je mnenje, da bo letošnji pridelek po kakovosti prav odličen. Gospodem nakupovalcem je zemljovid našega okoliša na razpolago. — Društveni odbor.

»Jugobruna« Kranj namerava povečati doseganje kralnice v svoji tovarni in je prosila za odobritev postavitev. Komisija razprava bo v smislu sklepa okrajnega načelstva v Kranju dne 18. avgusta ob 8.30 v tovarni.

Odprava konkursa. Odpravljen je bil konkurz, razglašen nad Marijo Hude, gostilničarko na Grosupljem.

Borza

Dne 16. avgusta.

Denar

New York zaznamuje krepak skok, čvrstejši sta tudi Berlin in Amsterdam, deloma tudi Lira. Ljubljana. Amsterdam 2317.07—2328.43, Berlin 1365.14—1375.94, Bruselj 800.24—804.18, London 189.08—190.68, Curih 1108.35—1113.85, New York 4263.82—4292.08, Pariz 224.85—225.97, Praga 169.90 do 170.76, Trst 301.46—303.86.

Grški boni 36 den. — Šilingi od 8.42—8.52 na 8.435—8.535; 10.000 po 8.485. Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 53.221 Din. Curih. Pariz 20.28, London 17.09, New York 387, Bruselj 72.75, Milan 27.25, Madrid 43.90, Amsterdam 209.05, Berlin 123.325, Dunaj 72.78 (priv. 58.10), Stockholm 88.10, Oslo 86.10, Kopenhagen 76.30, Praga 15.34, Varšava 58.05, Atene 2.95, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos 5f—53, voj. škoda 246—248, dec. 246—248.50, agrari 27—30,

8% Bler. pos. 35—37, 7% Bler. pos 35.50—35.7% pos. hip. banke 45 den., 6% begl. obv. 37—40. — Delnice: Agrarna priv. banka 236—227 (226), Dunaj-Zagreb 843.50—853.50 (848.50), Dunaj-Belgrad 847 (847), Grčija-Zagreb 36 den., Grčija-Belgrad 39 pon., Sečerana Osjek 160—170 (165), Trboveljska 125 bl., Isis 30 bl., Impeks 50 den.

Belgrad. Narodna banka 3740 bl., priv. agrarna banka 227—229 (228), 7% drž. inv. pos. 54.50 do 54.55 (53.50), agrari 26—29, 6% begl. obv. 38 do 38.50, vojna škoda 247—248 (249, 245), 7% Bler. pos. 34.33 bl., 7% pos. DHB 48 bl.

Žitni trg

Ljubljana. Pšenica: nova sremška, 78/79, 2%, zdrava, suha, rešetana, mlev. vozina 150—152.50, nova baranjaška, 78/79, 2%, zdrava, suha, rešetana, mlev. vozina 152.50—155, nova bačka, 79/79, zdrava, suha, rešetana, mlev. vozina 162.50—165. — Koruza: prompt. dobava, mlev. vozina 110—112.50, dobava avgust 1933, navadna vozina 117.50—120. — Moka: bačka, nularica, iz nove pšenice 330 do 335, banatska, nularica, iz nove pšenice 340—345. (Vse slov. postaja, plačilo 30 dni.)

Novi Sad. Pšenica: be. okol. Novi Sad 110 do 112, be. okol. Sombor 107—109, sred. be. in gor. ban. 110—112, gor. be. 112—114, be. potiska 113 do 115, sred. 100—102, slav. 102—104; vse je nova 78 kg 2%. — Oves: be., sred., slav. 62—64. — Moka: be., ban. nova Ovg 215—235, št. 2 195—215, št. 5 175—195, št. 6 145—165, št. 7 105—115, št. 8 52.50 do 55. — Moka: sred., slav. nova Ovg 205 do 220, št. 2 185—200, št. 5 165—180, št. 6 135—150, št. 7 100, št. 8 52.50—55. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence neaktualne. Promet: 71 vagonov.

Budimpešta. Tendence: slaba. Pšenica: okt. 8.58 do 8.87, zaklj. 8.64—8.65; marec 9.60—9.78, zaklj. 9.65—9.66. — Rž: avgust 5.30; okt. 5.54—5.59, zaklj. 5.59—5.61; maj 6.25—6.45, zaklj. 6.30—6.32. — Koruza: avgust 7.75—7.80, zaklj. 7.70—7.80; sept. 7.75—7.79, zaklj. 7.70—7.80; maj 8.20—8.30, zaklj. 8.24—8.25.

Chicago. Pšenica: maj 98.875 sept. 95.375, dec. 90.375. — Koruza: maj 64.875, sept. 49, dec. 57.125. — Oves: dec. 47.125. — Rž: sept. 61.125.

Winnipeg. Pšenica: oktober 71.125, december 73, marec 77.500.

Sport

USPEH ALI NEUSPEH ILIRJANSKIH SENIORJEV?

Primerjava lanskih in letošnjih rezultatov ilirjanskih plavalcev

»Ne vihaj nosu, če si zmagal — če pa si podlegel, ne pripoveduj, zakaj si podlegel; bil je pač nekdo boljši od tebe in prav je, da si podlegel.« Tako pravi sportno pravilo. Seniorsko plavalno prvenstvo na Sušaku ne pomenja za Ilirijo niti zmage, še manj poraza in bolje je, da se vprašamo, ali pomenja uspeh ali neuspeh, napredek ali nazadovanje?

V seniorskem plavalnem prvenstvu še nikdar nismo igrali Slovenci važne vloge, kajti našim plavcem manjka trening v otroških letih. Saj se je pričelo pri nas sistematično plavanje šele z izgraditvijo sportskega kopališča v Ljubljani, torej pred štirimi leti. Takrat še nikomur na misel ni prišlo, da bo zrasla med Slovenci garda plavalcev, pred katero bodo imeli tudi Dalmatinci vsaj malo strahu. Danes se naša bodoča seniorska garda že kaže in sicer v onih plavalcih, ki so izšli iz vrst juniorjev (Lampretova, Hribar, Michalek). Pa tudi »stari« plavalci kažejo lep napredek od lanskega leta, kar naj pokaže primerjava naših lanskih in letošnjih uspehov na seniorskem prvenstvu.

Na 1500 m je bil lani Jesih četrti (s časom 23:08.6), letos tretji (s časom 22:48.6).

V prsnem plavanju na 200 m smo dosegli lani peto mesto, letos je bil prvi Hribar, z mnogo boljšim časom od državnega rekorda.

V hrbtnem plavanju je Lampretova obdržala drugo mesto, čas je za sekundo boljši; poleg nje pa se je plasiral tudi gospa Berglezova.

Friz je lani v crawlu na 100 m izpadel, letos je izpodrinil Matiča in Marovića in se plasiral na peto mesto.

Damska štafeta 4 krat 100 m je ohranila svoje četrto mesto, moška štafeta 3 krat 100 m pa se je izboljšala za eno mesto, bila pa je radi prezgodnjega starta hrbtne plavca diskvalificirana.

Na 400 m je bil lani Jesih šesti, letos ga je zamenjal Michalek in dosegel 4. mesto.

Na 100 m prosto si je Lampretova s slabšim časom obdržala 2. mesto, zmagala pa je na 400 m in se s tem revanžirala Rojetovi za lanski poraz.

Zirovnik se je v hrbtnem plavanju po času izboljšal, v plasmu pa je padel s 3. mesta na 5.

V damskem prsnem plavanju je dosegla lani Keržanova 6. mesto, letos Severjeva 4., čas je slabši.

Velik napredek je pokazala moška štafeta 4 krat 200 m: s petega mesta se je povzpela na tretje, po času pa se je izboljšala za 28 sek. Tudi damska štafeta 3 krat 100 m se je povzpela s četrtega mesta na tretje.

Kako se ilirjanski napredek izraža v točkah? Rezultati lanskega seniorskega plavalnega prvenstva je bil naslednji: 1. Jadran (Split) 234 točk; 2. Viktorija (Sušak) 140; 3. Ilirija (Ljubljana) 56; 4. Jug (Dubrovnik) 42. In letos: 1. Jadran 217 (17 manj ko lani); 2. Viktorija 110 (30 manj ko lani); 3. Ilirija 84 (29 več ko lani); 4. Jug 64 (22 več ko lani). Razvidno je torej, da sta napredovala Ilirija in Jug in to na račun Jadrana in Viktorije. —aga.

★

Mladinski plavalni tečaj na Iliriji. Na splošno željo staršev priredi SK Ilirija letos že tretji plavalni tečaj za sportno plavanje. Prične se v ponedeljek 21. avgusta ob 11 na klubskem kopališču. Starši, ki žele, da se njih otroci priučijo pravilnega plavanja, naj se zgledajo pri blagajni kopališča. Sprejemajo se otroci od 8 do 14 let, začetniki, kakor tudi izveščani. Pouk, ki se vrši pod strokovnim vodstvom, je brezplačen, vstopnina v kopališče je za udeležence tečaja znižana 2 Din.

MARIBORSKI SPORT

Kombinirane motociklistične, kolesarske in konjske dirke na Teznu

Maribor, 15. avgusta.

Danes popoldne so se zaključile na tezenskem dirkališču kombinirane motociklistične, kolesarske in konjske dirke, ki so se pričele v prireditvi kasaškega društva in kluba Peruna minulo nedeljo. Dirke so bile zelo dobro obiskane ter so potekale v lepem redu. Rezultati so bili naslednji:

Konjske dirke:

Dirka za veliko nagrado Mariborskega tedna na progi 2400 m: zmagala Basta, vozač Franc Pernat iz Ptuja v kilometerskem času 1:34. Druga Tatjana, vozač Jos. Fürthner, tretja Krista, vozač Fr. Filipič.

Dirka Nepomuka na progi 2100 m: Ofelija, kobilarina Turnišče, v 1:42.7; druga Krista (Filipič), nato Oeculi (kobilarina Turnišče).

Dvoprepzna amaterska vožnja dirka Rudolfa Warren-Lippita. Prva na cilju La Fliche in Baja (vozač Franc Filipič), druga Bandi in Doucette (Guido Högenwärt), tretji Amerikanska in Krista (Matija Vrečko).

Kolesarji:

V odmoru med dirkami so startali kolesarji Peruna v treh dirkah. V dirki seniorjev na 3000 m je bil prvi Naberger v 5:22.2. V klubski prvenstveni dirki si je osvojil na progi 5000 m zmago Ivan Lah v 8:43. V tolažilni dirki na 3000 m so startali vsi nenagrajeni dirkači, ki so startali 13. 15. avgusta. Zmagal je Bergles v 5:25.

Motociklisti:

Dirke so zaključili motociklisti z dvema nastopoma. V solo dirki za klubsko prvenstvo na 8000 m je dosegel najboljši čal Alojz Lušnik na BSA 350 ccm in sicer 6:48, drugi Rudolf Welle na Puch 500 ccm, tretji Otmar Krizan od Sv. Lenarta na Puch 500 ccm. — V dirki za klubsko prvenstvo s prikloilo na 10 km je bil prvi Blaž Železnik na BSA 750 ccm v 7:06.

HASK — VOJVODINA 3:1 (2:1)

Pri prvenstveni tekmi, ki se je vršila v Zagrebu na praznik 15. avgusta med gornjima moštvoma, je zaslužen zmagal Hask, ki se je povzpelo na šesto mesto v prvenstveni tabeli, dočim je Primorje padlo na sedmo mesto.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 17. avg.: 12.15 Reproducirana glasba 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov 13.00 Casovna in vremenska napoved 13.05 Reproducirana glasba 19.00 Popoldanski koncert Radio orkestra 19.30 Gospodinjina ura 20.00 Urban Hromski (Uršič Lojze, dipl. fil.) 20.30 g. Karel Rupel: Violinski koncert 21.30 Marijan Rue: Pevski solistični koncert 22.30 Poročila, časovna in vremenska napoved.

Petek, 18. avg.: 12.15 Reproducirana glasba 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov 13.00 Casovna in vremenska napoved 13.05 Reproducirana glasba 19.00 Radio orkester 19.30 Reja koz (Fran Kristof) 20.00 Slike iz narave (Herfort) 20.30 Prenos iz Belgrade: koncert 22.30 Napoved časa, poročila.

Drugi programi:

Petek, 18. avgusta:

Belgrad: 20.30 Orgelski koncert, 21.00 Vokalni koncert, 22.00 Narodne pesmi — Zagreb: 20.30 Prenos iz Belgrade — Dunaj: 19.15 Così fan tutte, opera, Mozart — Budimpešta: 20.40 Vojaski orkester na pihala — Leipzig: 18.00 Simfonični koncert — Langenberg: 20.05 Nemške narodne pesmi London: 20.00 Orkestralni koncert — Milan: 20.15 Koncert — München: 20.00 Orkestralni koncert — Praga: 19.10 Salonski orkester, 20.55 Radio orkester — Stuttgart: 20.05 Orkestralni koncert. (Iz »Radio-Beograda«.)

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

»Kaj, ali je ne boš zopet zakopal?«

»Jo bom, a drugje.«

»Pa si rekel, da boš še več zlata doložil!«

»Da, da, saj ga tudi bom.«

»Toda dejal si, da boš vse skupaj zakopal,« se je razburil Regan, ki je jel spoznavati, da ga hoče lonceveze preslepiti.

»Tako sem nameraval,« je nedolžno odvrnil Salomon, »pa sem si premislil. Menim, da bo tam varneje. Pojdi z menoj in zakopala ga bova tam.« In ko je tako govoril, se je dvignil, da bi šel.

Tedaj pa je Regan zagrabil lonceveza za rob njegovega raztrganega plašča in ga potegnil nazaj, da je zopet sedel. »O, tako gladko pa ne bo šlo kakor misliš! Ne misli, da boš mlade ptice lovil s plevami, ti moj zviti Salomon!«

»Kako misliš to, dragi Shan,« je vprašal Salomon, in se delal mirnega.

»Ti bom že pokazal, kako mislim,« mu je zagrozil Regan. »Kar tako meni nič tebi nič ne boš odnesel denarja!«

»Ti mi vendar ne boš branil, da položim svoj denar, kamor jaz hočem, Shan,« je odvrnil Salomon, še vedno z mirnim glasom, dočim je krčevito tiščal vrečo z denarjem.

»Da, jaz ti bom branil s tem nožem tu, jaz!« je divje in hripavo zakričal Regan, ko je razjarjen zavilitel nož proti loncevečevemu obrazu.

Salomon je nekoliko pobledel, a vseeno je poizkusil s sladkim glasom:

»Ali nočeš iti z menoj, da vidiš, kam ga bom skril z drugim vred?«

»Z drugim vred? Misliš da me boš za nos vodil, ti stari lopov! In s teboj naj grem! S teboj, ti izdajalski tat! Naj grem s teboj na odprto cesto, da se mi boš tam lepo izgovoril in izmuznil! Ne boš kažeš pihal, ne! Zdaj te imam v pesti! Obljubil si mi denar in dal ga boš, ali pa te bom oštatal s temle tu,« je bruhal iz sebe Regan in zopet grozeče dvignil roko, v kateri je držal nož.

»Vendar ne boš jemal denarja ubogemu staremu možu,« je mlo dejal Salomon.

»Ubogemu, pa rest!« se je zakrohotal Regan. »Ti stari sestranski gad, ti, ki nikdar nisi imel toliko sreče zase, da bi si privoščil kos pečenke ali kozarec vina; ti imaš več zlata kakor marsikateri bogataš v deželi; imaš ga več, kakor ga boš kdaj potreboval; jaz pa ga potrebujem in povem ti, da ga boš dal, preden pojdem odtod!«

»Kaj, Regan, ti vendar ne boš oropal starega moža?« je skoraj zajokal Salomon.

»Oropal? Ti govoriš o ropu? Povej mi, ti sivi stari potepuh, povej mi, kdo je ukradel v Follski razvalini vložke za igro? Misliš si, da te nihče ne vidi, a jaz sem te in zdaj bom videl, kdo bo tu zmagal! Daj mi polovico te vreče in bodi vesel, da ti ne vzamem vsega! Ti veš, da si mi obljudil delež.«

»Da, da, sem,« je krotko pokimal Salomon, »in držal bom besedo, dragi Shan, bom, a če se spominjaš, sem rekel, da ti bom dal, kadar bom umrl.«

»Umrl?« je ponovil Regan s pretečim glasom.

»Umrl! Pazi, na kaj me spominjaš!«

Salomon je prestrašeno pogledal in zopet proseče začel: »Oh, Shan, Shan, ti mi vendar ne misliš vzeti življenje?«

»Kdo me je pa učil tega v nedeljo tri tedne? Kdo je v razvalini rekel, da mrtvi ne morejo govoriti, kaj?« je vprašal z globokim glasom.

»Oh, Shan, Shan, tega ne boš storil,« je zajavkal Salomon in zopet skušal vstati in oditi. Regan ga je pa zagrabil še bolj divje kakor prej in zarohnel: »Ne bom? Daj mi polovico tega tu, ali pa bom pogledal, kje je tvoj vrat, Bog ve, da bom! Ali veš?«

Salomon, ki je bleдел, ni odgovoril, ampak svojo vrečo še krčeviteje stisnil k sebi.

»Ali daš, pravim?« je ponovil Regan, dočim je z zobmi zaškripal in zopet pograbil nož, ko je videl, kako lonceveze stiska zaklad k sebi.

Tedaj je Salomon zbral vse moči, kar jih je imel, da bi se mu iztrgal; da bi ga prestrašil, je povzdignil svoj glas in zavpil: »Morilec, morilec!«

»Čakaj me,« je zarenčal Regan, skočil proti staremu možu, ga zgrabil za vrat, sirovo zaklel in ga vrgel na tla. Ze se je hotel z odprtim nožem vreči nanj, ko je Mary O'More, čuje groza je ob pogledu na ta prizor prikypela do vrhuca, kriknila, da je šlo skozi mozeg. Njen krik je tako odmeval po samotni dolini, da je Regan od strahu spustil Salomona in kar odrevenel.

Salomon se je ozrl tja, odkoder je prihajal krik in zagledal, ko se je pobiral, dekle, ki je stopilo iz svojega

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Išče se učno mesto
v kakšni trgovini z mešanim blagom za 15 let staro pridno deklico poštenih staršev, ki je dovršila 8 razredno osnovno šolo. Ponudbe pod »I. K.« 9390 na upravo »Slovenca« v

Učenca

zdravega, dobro vzgojenega in razvitega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme trgovina z meš. blagom P. Koren prej Šterk, Črnomelj. (v)

Službo dobe

Fotografirajo

ali fotografa, v poklicu popolnoma samostojnega, sprejme »Foto Azra« v Bački Topoli. Ponudbe je staviti z zahtevkom plače in dosedanje prakse. (b)

Dekle

zu kuhinjska dela, vajena pomivanja, stara 24 do 26 let, se išče za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9402. (b)

Sobarico

zanesljivo in vsestransko pošteno, z daljšimi spričevali, ki razume nemški jezik, sprejme v stalno službo hotel »Bellevue«, Ljubljana. (b)

Kuharico

popolnoma samostojno — dobro gospodinjico, zdravo in snažno, z daljšo prakso, staro nad 30 let — in sobarico, vajeno finih in navednih sob, pranja in likanja perila — sprejem 1. sept. Oseb 12 do 14. Vodovod in elektrika. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj, zahtevi in sliki pod »Izven Ljubljane« št. 9396 na upravo »Slovenca«. (b)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Stanovanja

IŠČEJO:

Enosobno stanovanje
s pritliklinami v mestu ali neposredni bližini iščem. Pismene ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod značko »Dve osebi«. (c)

ODDAJO:

Trisobno stanovanje
v Slomškovi ulici se takoj odda. Več pri kamnoseku A. Vodniku pri glavnem kolodvoru v Ljubljani. (č)

Trisobno stanovanje
solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritliklinami, se odda po zmerni ceni mirni stranki takoj ali za september. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8579. (č)

Dvosobno stanovanje
kletno, se odda takoj na Vodovodni 11. Stanovanje je suho, parketirano.

Trisobno stanovanje
se odda s 1. novembrom v centru mesta. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9397. (č)

2 prazni sobi

vhod s stopnišča, v novi vili se takoj odda. Jos. Gagel, Lončarska steza, blizu sv. Jožefa. (s)

Sostanovalec

se sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9408. (s)

Kupimo

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Vnajem

ODDAJO:

Dražba lova

Državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov Ljubljana, Stari trg št. 34, oddaja potom pismene ofertalne licitacije dne 28. avgusta 1933, lov na razlaščenih delih veleposestva Turjak: Mačkovec 545 ha, Mokric 320 ha, Medvedica 175 ha. Odstrle: srnjad, gamsi, jeleni. Pogoji se dobijo pri gornji upravi.

Odda se v najem:

Udobno veliko stanovanje v palači Mariborskega kreditnega zavoda, I. nadstropje, 8 sob z vsemi pritliklinami, v sredini mesta, od 1. septembra 1933. Prvovrstni trgovski prostori na najpogostejšem mestu, možnost velikega prometa in najboljša izločba. Velik prostor na vogalu in manjši prostor se odda takoj, 1 srednjeveliki prostor pa s 1. oktobrom t. l. Vprašati: Mariborski kreditni zavod, Maribor, Grajski trg.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalci al motorja bi ne bil se rad brž kupcev ti mnogo prižen Slovenec najmanjši inšerai

Specialno izbiro

modnih hlač in hlačarje dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Debele

luskinate otrobe
kupite najceneje pri trvdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Prodaja lesa.

Državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov razpisuje pismeno ofertalno licitacijo za prodajo 1250 kom. posekanih jelovih drevov na razlaščenem delu veleposestva K. Auersperga, Kočevje, v revirjih Grčarice B in Kočevje. Licitacija se vrši 25. avgusta 1933 pri gornji upravi: Ljubljana, Stari trg 34-III, kjer so na razpolago tudi prodajni pogoji. (l)

SEALYHAM TERRIER

Najmodernejši terrier, ljubljene vseh odločnih in odličnih dam
Pes za lov in sport. — V Angliji registrirane prvovrstne pse prodaja: „BLACKPOND KENNEL“, Zdenčina, Sav. ban.

prodaje!

IZKORISTITE
PRILIKO!!

Tokrat hočemo temeljito izprazniti.

Sedaj je čas, da si vsakdo, pa tudi oni z manjšo denarnico, kupi čevlje dobre kakovosti po nizki ceni. Za dame, gospode in otroke boste našli največjo izbiro, posebno lahkih letnih vrst.

Humanik

Ljubljana Maribor Celje
Tyrševa c. 1a (Petovca) Gosposka ul. 17 Aleksandrova c. 1

Ako želite, da Vam bo dete tako zdravo in veselo - dajte mu

Energin

za krepitev krvi, živcev in teka
„Energin“ krepi kri, krepi živce, daje tek in pospešuje razvoj otroka. Otrokom od 5 do 15 let 3 krat na dan po 1 malo žličko okusnega „Energina“.
„Energin“ se dobiva v lekarnah v poliliterskih steklenicah po Din 35.— S pošto razpošilja Laboratorij „ALOA“ na Sušaku. 3 steklenice „Energina“ Din 117.—, 6 steklenic „Energina“ Din 220.— in 1 zastoj, 12 steklenic „Energina“ Din 440.— in 2 zastoj.
(Odobreno po min. soc. politike in nar. zdravja št. 4787 z dne 23. marca 1932)

Po vsem svetu se pojavlja nevarno obolenje nog...

Poglejte zvečer svoje noge, če kažejo naslednje znake:
Poglejte, če je koža med prsti vlažna, debela in bela in če se kaže vnetje z razpokanjem kože in z malimi mehurčki. To so prva znamenja nevarne nalezljive bolezni, ki je prodrla že v tisoče hiš. Če opazite samo enega od teh znakov, imate lahko od enega samega dneva zamude veliko škodo. Da dosežete hitro in gotovo olajšanje, vsipajte Saltrat Rodell tako dolgo v vodo, dokler ji sproščeni kisik ne da barve gostega mleka. Takoj, ki so noge v taki mlečni kopeli, so bolezenske kapi uničene, zdravilne soli pa prodrejo v znojnice do samega jedra obolenja. Istočasno pa se omejuje kurja ocesa, da jih lahko takoj odstranimo s koreninami vred. Kdor ima občutljive, trdne, in bolne noge, občuti takoj olajšanje. Vse oteklino izgine in se večkrat lahko obujejo celo čevlji manjše številke. Z lahkoto potem hodite ves dan in, če treba, tudi plešete ves noč. Cena Saltrat Rodella je neznatna. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

IVANO NABERGOJ

Vsemogočni je po dolgem in težkem trpljenju, večkrat okrepano s sv. zakramenti, odpoklical k Sebi v boljše življenje na dan Marijinega vnebovstaja, našo zlato mamico
IVANO NABERGOJ
v 72. letu starosti. — Njene zemске ostanke položimo k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu v četrtek, dne 17. avgusta ob 3 iz hiše žalosti Knezova ulica št. 35, Ljubljana VII.
Priporočamo jo v molitev!
Ljubljana, dne 15. avgusta 1933.
Franc, Josip, Ivan Nabergoj, sinovi; Antonija, Alojzija, sinah; Vital, vnuk.

Volfgang Ameršek

vpokojeni podnarednik in gostilničar

V turek, dne 15. avgusta ob pol 7 zjutraj, po kratki in mučni bolezni, v 74. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb draga pokojnika bo v četrtek, dne 17. avgusta ob 4 popoldne iz hiše žalosti na pokopališču v Trbovljah.
Trbovlje, dne 16. avgusta 1933.

ZALUJOČI OSTALI.

Preselitveno naznanilo!

Cenjeno občinstvo obveščamo, da se je

manufakturna trgovina Mara Ramovš
Ljubljana, preselila iz Tavčarjeve ulice št. 2/1. sedaj na
Sv. Petra cesto šte. 26
v prostore prejšnje trvdke Marija Rogelj.

ROZMAN MIHA

posestnik, Hribi.

Blagemu pokojniku, ki je toliko let sodeloval pri našem zavodu, ohranimo trajno hvaležen spomin
Radovljica, dne 15. avgusta 1933.

Inserirajte
V
„Slovenca“!